

คู่มือการจัดการเรียนรู้ สิทธิมนุษยชนศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

(ภาพประกอบหน้าปกโดย นางสาวจุฬาลักษณ์ แพงศรี ชั้น ม.5 โรงเรียนท่าบ่อพิทยาคม)

คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ชื่อหนังสือ	คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ISBN	978-616-8274-02-6
พิมพ์ครั้งที่ 1	มกราคม 2563
จำนวนพิมพ์	1,000 เล่ม
จัดพิมพ์โดย	สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ฝั่งทิศใต้ ชั้น 6 และ 7 120 หมู่ที่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 โทรศัพท์ 0 2141 3800 โทรสาร 0 2143 9574 สายด่วนร้องเรียน 1377 อีเมล: help@nhrc.or.th
ข้อมูลเพิ่มเติม	www.nhrc.or.th

บทนำและความเป็นมา

“ในสถานที่เล็ก ๆ ใกล้บ้านเล็กและใกล้มากจนไม่สามารถมองเห็นได้
ในแผนที่โลก สถานที่เล็ก ๆ แห่งนั้น เป็นโลกของปัจเจกบุคคล เป็นละแวกบ้านที่
บุคคลอยู่อาศัย เป็นโรงเรียน หรือวิทยาลัยที่บุคคลได้เข้าเรียน เป็นโรงงาน ไร่นา
หรือสำนักงานที่บุคคลทำงาน สถานที่เหล่านี้เป็นที่ซึ่งบุรุษ สตรี และเด็กทุกคน
ต่างมองหาความยุติธรรมที่เท่าเทียมกัน โอกาสที่เท่าเทียมกัน ศักดิ์ศรีที่เท่าเทียมกัน
โดยปราศจากการแบ่งแยก ถ้าสิทธิเหล่านี้ไม่มีความหมายอยู่ ณ สถานที่นั้น ๆ

สิทธิเหล่านี้ก็จะมีคามหมายเพียงน้อยนิดในทุกแห่ง ถ้าพลเมืองไม่ช่วยกัน
ยืนหยัดปกป้องสิทธิเหล่านี้ให้อยู่ใกล้บ้านก็เปล่าประโยชน์ที่จะให้เกิดความก้าวหน้า
ในโลกที่กว้างใหญ่ขึ้น”

คำกล่าวข้างต้นเป็นของ นางเอลินอร์ รูสเวลท์ ภริยาอดีตประธานาธิบดีแฟรงคลิน ดี รูสเวลท์
ของสหรัฐอเมริกา ที่กล่าวไว้เมื่อครั้งมีการร่างปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งต่อมาที่ประชุม
สมัชชาสหประชาชาติอันประกอบด้วย ประเทศสมาชิกทั่วโลกจำนวน 48 ประเทศ รวมถึงประเทศไทยได้มี
ข้อมติรับรองปฏิญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2491 (ค.ศ. 1948) ถือเป็นจุดเริ่มต้น
ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง ที่บรรดาเหล่าสมาชิกประเทศในโลกได้สร้างเอกสารประวัติศาสตร์
ร่วมกัน เพื่อมุ่งหวังให้เกิดหลักการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนแก่พลเมืองทั่วโลก

ในโลกใบนี้ เราทุกคนล้วนเติบโตมาบนพื้นฐานของความแตกต่างหลากหลาย ทั้งเชื้อชาติ ศาสนา
ภาษา วัฒนธรรม เราอาจมีแนวความคิด ความเชื่อ ฐานะ รูปลักษณ์ ร่างกายที่แตกต่างกัน สิ่งเหล่านี้ไม่ใช่
สิ่งที่ผิดปกติ ไม่ใช่ความน่ากลัวที่เราจะต้องแบ่งแยก กีดกัน แบ่งพรรคแบ่งพวก หากแต่เป็นธรรมชาติของ
ความหลากหลาย ซึ่งเราทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข หากเรายึดมั่นในคุณค่าของ “สิทธิมนุษยชน”
อันเป็นคุณธรรมสากล ซึ่งประกอบด้วย หลักการพื้นฐานอันมุ่งหวังให้เพื่อนมนุษย์พึงกระทำต่อกัน 4 ประการ
ได้แก่

1. การเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
2. การเชื่อมั่นในความเท่าเทียมของบุคคล โดยปราศจากการแบ่งแยก
3. การศรัทธาในสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
4. การปฏิบัติต่อผู้อื่นในฐานะที่เป็นเพื่อนมนุษย์เช่นเดียวกัน

หลักการสิทธิมนุษยชนพื้นฐาน 4 ประการดังกล่าว ยังถือเป็นหลักการสำคัญในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนซึ่งถือกำเนิดขึ้น เพื่อให้ทุกคนได้เรียนรู้และเข้าใจร่วมกันในหลักการสิทธิมนุษยชนจนนำไปสู่การยอมรับและเกิดเป็นวัฒนธรรมการเคารพสิทธิมนุษยชนขึ้นในที่สุด และเป็นหัวใจสำคัญยิ่งที่เราทุกคนควรจะได้ตระหนักและนำมาปรับใช้ในบริบทของตนเอง โดยเฉพาะครูบาอาจารย์ ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการก่อร่างสร้างฐานอันมั่นคงให้แก่สังคมโดยการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้และตระหนักถึงคุณค่าของสิทธิมนุษยชนผ่านการประยุกต์ใช้ในบทเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน และวิถีชีวิตประจำวัน

และเนื่องด้วยความสำคัญในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนตามหลักการสากล รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 จึงได้บัญญัติให้มีองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ได้แก่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยมีหน้าที่และอำนาจสำคัญประการหนึ่งตามมาตรา 247 (5) ในการสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน มีหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 27 (1) (2) และ (3) ในการส่งเสริม สนับสนุน ให้ความร่วมมือแก่บุคคล หน่วยงานของรัฐ และภาคเอกชนในการศึกษา วิจัย เผยแพร่ความรู้และพัฒนาความเข้มแข็งด้านสิทธิมนุษยชน ส่งเสริมเผยแพร่ให้เด็ก เยาวชน รวมทั้งประชาชนทั่วไปตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนของแต่ละบุคคลที่ทัดเทียมกัน และการเคารพในสิทธิมนุษยชนของบุคคลอื่น ซึ่งอาจแตกต่างกันในทางวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และศาสนา

ทั้งนี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในฐานะสถาบันด้านสิทธิมนุษยชนระดับชาติตามที่กล่าวมาได้เล็งเห็นว่า การจะส่งเสริมสิทธิมนุษยชนศึกษาให้เืองงายยิ่งขึ้นนั้น จะต้องเร่งให้เกิดแนวทางอย่างเป็นระบบในการสร้างเสริมสิทธิมนุษยชนในสถานศึกษาทั่วประเทศ โดยการร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการซึ่งกำกับดูแลสถานศึกษาในสังกัดกว่า 30,000 แห่ง มีบุคลากรทางการศึกษา กว่า 400,000 คน

ซึ่งทำหน้าที่สนับสนุนและให้การศึกษาขั้นพื้นฐานแก่เด็กนักเรียนในประเทศ กว่า 7,000,000 คน ดังนั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการส่งเสริมด้านสิทธิมนุษยชนกับกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อร่วมกันพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

จากความมุ่งหมายดังกล่าว ทำให้เกิดการร่วมมือกันของภาคีเครือข่ายอันประกอบด้วย คณะทำงานด้านส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน ผู้ชำนาญการตลอดทั้งผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน คณะครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ อาจารย์จากสถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล และบุคลากรจากมูลนิธิฟรีดริช เนามัน ประเทศไทยร่วมกันดำเนินการจัดทำคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษา ได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านสิทธิมนุษยชน โดยยึดโยงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในระดับประถมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย รวมถึงการปลูกฝังเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนแทรกไปในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 โดยกระบวนการจัดทำประกอบด้วยการประชุมร่วมกันเพื่อระดมความคิดเห็น การจัดทำ ตลอดจนการนำเสนอมีการนำไปปรับปรุงแก้ไขในภายหลัง อีกทั้งยังมีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะต่อร่างเอกสารดังกล่าว จากคณะครู อาจารย์ ทั้งในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เพื่อให้เอกสารผ่านการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและเกิดความสมบูรณ์มากที่สุด

โดยหวังว่าจะทำให้เด็กเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตและพลังที่จะขับเคลื่อนประเทศในภายภาคหน้า ได้เกิดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนอย่างมีส่วนร่วม มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักว่าหลักการสิทธิมนุษยชน ทั้งการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การเชื่อมั่นในความเท่าเทียมของบุคคล โดยปราศจากการแบ่งแยก การศรัทธาในสิทธิและเสรีภาพของบุคคล และการปฏิบัติต่อผู้อื่นในฐานะที่เป็นเพื่อนมนุษย์เช่นเดียวกัน โดยยืนอยู่บนธรรมชาติของความแตกต่างหลากหลายนั้นแท้จริงไม่ใช่แนวคิดตะวันตกที่ไกลตัว หากแต่หลักการต่าง ๆ ที่ปรากฏในปัญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ล้วนแต่สอดคล้องกับค่านิยมอันดีงามของสังคมไทย อาทิ ความเมตตา กรุณา ความมีน้ำใจ การแบ่งปัน ความปรองดอง เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่เรพบเจอในวิถีชีวิตประจำวันทั้งสิ้น

โดยท้ายที่สุด คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและภาคีเครือข่ายมุ่งหวังว่า คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาเล่มนี้ จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะทัศนคติด้านสิทธิมนุษยชนติดตัว สามารถบูรณาการสิทธิมนุษยชนให้เข้าไปปรากฏอยู่ในวิถีปฏิบัติประจำวันทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน นำไปปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคม เพื่อนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมการเคารพสิทธิมนุษยชนในสังคมไทยได้อย่างมั่นคงยั่งยืนสืบไป

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
แนวทางการนำคู่มือการจัดการเรียนรู้เรื่องสัทธิมนุษยชนศึกษาไปใช้	9
โครงสร้างและองค์ประกอบของคู่มือการจัดการเรียนรู้เรื่องสัทธิมนุษยชนศึกษา	16
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความหมายและหลักการสำคัญของสัทธิมนุษยชน	20
- ชุดกิจกรรมที่ 1 เธอผ่านอะไรมาบ้าง	20
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สัทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับพลเมือง	29
- ชุดกิจกรรมที่ 2 แผ่นดินเดียวกัน	29
- ชุดกิจกรรมที่ 3 ใครฆ่าแนนโน๊ะ	37
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สัทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง	43
- ชุดกิจกรรมที่ 4 ใครได้ใครเสีย	43
- ชุดกิจกรรมที่ 5 Voice Kids	51
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สัทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ	60
- ชุดกิจกรรมที่ 6 ของของใคร ใครก็หวง	60
- ชุดกิจกรรมที่ 7 คนคั่นแรงงาน	67

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับสังคมและวัฒนธรรม	74
- ชุดกิจกรรมที่ 8 โรงเรียนในฝัน	74
- ชุดกิจกรรมที่ 9 แต่งงานกันใหม่	84
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 สรุปประเด็นและอภิปรายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน	99
- ชุดกิจกรรมที่ 10 เสียงที่ไม่ได้ยิน	99
ตัวอย่างพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความตระหนักในสิทธิมนุษยชน	107
ภาคผนวก	109
รายชื่อคณะผู้จัดทำ	110
รายชื่อคณะที่ปรึกษาและกองบรรณาธิการ	113

แนวทางการนำคู่มือ การจัดการเรียนรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนศึกษาไปใช้

คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - 3) เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รวมทั้งครูผู้สอนทั่วไปที่ใช้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นแกนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ชุดกิจกรรมในคู่มือการเรียนการสอนด้านสิทธิมนุษยชน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการหยิบยกประเด็นตัวอย่างที่น่าสนใจที่สอดคล้องกับสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในปัจจุบัน อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนได้รับอย่างเสมอภาคกันเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสันติสุข มีศักดิ์ศรี มีเสรีภาพ มีไมตรีจิต และมีความเมตตาต่อกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ อายุ ภาษา ศาสนา สถานภาพทางกาย หรือสุขภาพ สิทธิมนุษยชนยังมีความสำคัญในแง่ของการเป็นหลักประกันของความเป็นมนุษย์สิทธิและเสรีภาพ สำหรับการจัดการเรียนรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนนั้นจะต้องเป็นการเอื้อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะ มุมมอง รวมถึงการพัฒนาทักษะในการอยู่ร่วมกันท่ามกลางความหลากหลายและเคารพสิทธิของผู้อื่น จึงเป็นการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ (About) สิทธิมนุษยชน ในบรรยากาศการเรียนรู้และกระบวนการ (Through) ที่สร้างวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชน เช่น การที่ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นและฟังความคิดเห็นที่แตกต่างมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและนำไปสู่ (For) การใช้สิทธิและเรียกร้องสิทธิเพื่อตนเองและคนในสังคมโลกได้มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนและใช้เป็นแกนในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ มีดังนี้

- ส 1.2 ม.3/4 วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง
- ส 2.1 ม.1/1 ปฏิบัติตามกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิของบุคคล
- ส 2.1 ม.2/1 อธิบายและปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศ
- ส 2.1 ม.1/4 การแสดงออกถึงการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น
- ส.2.1 ม.2/1 อธิบายและปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศ
- ส.2.1 ม.3/2 มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน
- ส 2.2 ม.3/3 วิเคราะห์รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมและการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ

1. วัตถุประสงค์ของคู่มือ

1.1 เพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน สถานการณ์สิทธิมนุษยชนในบริบทต่าง ๆ ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม แนวทางการนำความรู้และประสบการณ์ไปปรับใช้กับชีวิตตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม

1.2 เพื่อให้ผู้สอนและผู้ออกแบบการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนในลักษณะอื่น ๆ ที่ไม่ได้จัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบตามระดับคุณวุฒิ การศึกษาทางเลือก และการศึกษาตามอัธยาศัย ในลักษณะของกิจกรรมหรือค่ายการเรียนรู้ ที่มีเป้าหมายที่ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

2. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้

2.1.1 การจัดบรรยากาศเชิงกายภาพ ออกแบบให้มีบรรยากาศที่เคารพสิทธิ การให้ความสำคัญกับความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียน การออกแบบเครื่องใช้ต่าง ๆ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนทุกคน ลดอุปสรรคในการเรียนรู้ของผู้เรียน มีความยืดหยุ่นเพื่อให้ผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันสามารถทำกิจกรรมหรือเรียนรู้ได้มากที่สุด เช่น อุปกรณ์ที่เอื้อต่อผู้เรียนที่ถนัดซ้าย การทำทางลาดสำหรับผู้เรียนที่ตาบอดหรือนั่งรถเข็น รวมไปถึงการออกแบบบรรยากาศที่เอื้อต่อรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ต่างกัน เช่น การจัดป้ายนิเทศ การให้สารสนเทศที่ช่วยให้ผู้เรียนที่เรียนรู้ผ่านการอ่านหรือมองเห็น (Visual Learner) ได้ศึกษาเพิ่มเติม

2.1.2 การจัดบรรยากาศการเรียนรู้เชิงจิตวิทยา ที่เป็นแบบอย่างของผู้เคารพสิทธิมนุษยชนของผู้สอน การมีปฏิสัมพันธ์ของผู้สอนกับผู้เรียน หรือระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง ได้มีโอกาสได้คิด สังเกต และลงมือปฏิบัติจากการทำงานร่วมกัน ดังนี้

2.1.2.1 ให้มีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และในกลุ่มของผู้เรียน หรือออกแบบงานกลุ่มให้ผู้เรียนได้ช่วยเหลือผู้อื่น ได้เปลี่ยนบทบาทการทำงานกลุ่ม

2.1.2.2 ออกแบบกิจกรรมให้หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกได้ตามความถนัดและความสามารถ

2.1.2.3 มีการสะท้อนกิจกรรมและการเรียนรู้เป็นระยะ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับกิจกรรมให้เหมาะสมมากขึ้น

2.2 บทบาทของครูผู้สอน

เพื่อให้การเรียนรู้สัทธิธมนุชยชนของผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ ครูผู้สอนควรมีบทบาทในการจัดการในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

2.2.1 เวลาในการดำเนินกิจกรรม ในแต่ละชุดกิจกรรมนั้นมีวัตถุประสงค์ที่ต่างกัน ส่งผลต่อการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ซึ่งบางกิจกรรมอาจใช้เวลามากกว่ากิจกรรมอื่น อย่างไรก็ตาม ผู้สอนสามารถปรับกิจกรรมให้เกิดความยืดหยุ่นเหมาะสมกับเวลาที่มีในการจัดการเรียนรู้

2.2.2 จำนวนผู้เรียน ชุดกิจกรรมส่วนหนึ่งถูกออกแบบมาโดยใช้กระบวนการกลุ่มจึงมีการกำหนดจำนวนคนในแต่ละกลุ่ม แต่หากจำนวนนักเรียนในชั้นเรียนของผู้สอนไม่เป็นไปตามชุดกิจกรรมที่กำหนดไว้ก็สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมแต่อยู่ในสัดส่วนที่ไม่เปลี่ยนไปมาก

2.2.3 สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนสอดคล้องกับสิทธิมนุษยชน หากผู้สอนนำกิจกรรมไปเพื่อปรับเปลี่ยนให้เกิดความเหมาะสมกับบริบทชั้นเรียนควรคำนึงถึงบริบทด้านสิทธิมนุษยชนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และความเข้าใจที่สอดคล้องกัน

2.2.4 สื่อที่ใช้ประกอบเพื่อทำกิจกรรม ผู้สอนสามารถเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์ หรือสถานการณ์ตัวอย่างที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงนั้น เพื่อให้เกิดความทันสมัยของข้อมูลได้

2.2.5 การใช้ข้อเสนอแนะที่ระบุในหน่วยการเรียนรู้ ในแต่ละชุดกิจกรรมจะมีส่วนข้อเสนอแนะเพื่อแนะนำผู้สอนหากมีความประสงค์จะนำชุดกิจกรรมนั้นไปใช้เพื่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนในมนทัศน์น้อยที่สุดและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมมากที่สุด

2.2.6 การปรับกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้สอนสามารถนำไปใช้ได้ 2 รูปแบบประกอบด้วย

2.2.6.1 การนำคู่มือไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร : ผู้สอนสามารถนำชุดกิจกรรมทั้ง 10 ชุดกิจกรรม ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้ทั้งในส่วนของรายวิชาพื้นฐานที่แต่ละกิจกรรมมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และรายวิชาเพิ่มเติมหากมีผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของกิจกรรม

2.2.6.2 การนำคู่มือไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เสริมหลักสูตร : ผู้สอนสามารถนำชุดกิจกรรมดังกล่าวไปใช้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรได้ เช่น กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม กิจกรรมชุมนุม การประชุมระดับชั้น ตลอดจนกระบวนการจัดกิจกรรมค่ายต่าง ๆ โดยสามารถเลือกบางชุดกิจกรรมที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เสริมหลักสูตร

2.3 ลักษณะของกิจกรรม

กิจกรรมการเรียนรู้ในคู่มือนี้ เป็นการออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์หรือเชื่อมโยงประสบการณ์กับหลักสัทธิธินุชยชน เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านการกระทำ เจตคติ ค่านิยม มีวัฒนธรรมแห่งการเคารพสัทธิธินุชยชน กิจกรรมที่ใช้มีลักษณะสำคัญดังนี้

2.3.1 การให้ประสบการณ์หรือเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายสำหรับผู้เรียน

2.3.2 การให้ผู้เรียนได้คิด และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น ช่วยให้ผู้เรียนได้แง่คิดมุมมองของผู้อื่น และสร้างความรู้ของตนเอง

2.3.3 การมีโอกาสนในการสานเสวนา (Dialogue) ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างความเข้าใจกันผ่านการพูดคุย การฟังกันอย่างมีสติ การไม่ตัดสินโดยใช้ทัศนคติหรือความเชื่อของตนเองเป็นหลัก

2.3.4 การให้โอกาสในการสะท้อนและสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับ โดยใช้หลักการ RCA คือ การสะท้อนประสบการณ์ที่ได้รับ (Reflection: R) การเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้กับประสบการณ์เดิม (Connect: C) และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (Apply: A)

2.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การประเมินเน้นการประเมินตามสภาพจริง ด้วยการสังเกตพฤติกรรมที่เกิดการออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ได้แก่ การแสดงความคิดเห็น การร่วมกิจกรรมกลุ่ม การลงมือทำงาน การประเมินจากชิ้นงาน ได้แก่ การบันทึกการเรียนรู้ การสร้างชิ้นงานเพื่อนำเสนอผลการเรียนรู้ นอกจากนี้เป็นการประเมินจากผู้เกี่ยวข้อง เช่น เพื่อนประเมินเพื่อน (Peer assessment) การประเมินโดยผู้ปกครอง การประเมินการเรียนรู้มี 3 ลักษณะ ดังนี้

2.4.1 การประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment of Learning) เป็นการประเมินผลรวบยอดเพื่อประเมินว่าผู้เรียนผ่านหรือบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในระดับใด

2.4.2 การประเมินเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ (Assessment for Learning) เป็นการประเมินระหว่างเรียน โดยการสังเกต ซักถาม หรือพิจารณาจากร่องรอยหลักฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน

2.4.3 การประเมินเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ (Assessment as Learning) เป็นการให้ผู้เรียนได้ประเมินการเรียนรู้ของตนเอง ให้สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณกับการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ของตนเองได้ โดยใช้การให้บันทึกการเรียนรู้ การทบทวนและสะท้อนบทเรียน

2.5 แนวคิดสำคัญของหน่วยการเรียนรู้และกิจกรรม

คู่มือเล่มนี้ประกอบด้วย 6 หน่วยการเรียนรู้ รวมทั้งหมด 10 ชุดกิจกรรม โดยแบ่งตามประเด็นของสิทธิมนุษยชน 4 ด้าน ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความหมายและหลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชน มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความหมายและหลักการพื้นฐานของสิทธิมนุษยชน ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ซึ่งชุดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านสิทธิมนุษยชน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นฉบับนี้จะเรียนรู้เรื่องความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนผ่าน 1 ชุดกิจกรรม ได้แก่

ชุดกิจกรรมที่ 1 เธอผ่านอะไรมาบ้าง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับพลเมือง มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิในชีวิต สิทธิที่จะไม่ถูกทรมานหรือการทำร้ายร่างกาย สิทธิในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งชุดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านสิทธิมนุษยชน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นฉบับนี้จะเรียนรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับพลเมืองผ่าน 2 ชุดกิจกรรม ได้แก่

ชุดกิจกรรมที่ 2 แผ่นดินเดียวกัน

ชุดกิจกรรมที่ 3 ใครฆ่าแนนโน๊ะ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความเสมอภาคและเข้าถึงบริการสาธารณะ การมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วม ซึ่งชุดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านสิทธิมนุษยชน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นฉบับนี้จะเรียนรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองผ่าน 2 ชุดกิจกรรม ดังนี้

ชุดกิจกรรมที่ 4 ใครได้ใครเสีย

ชุดกิจกรรมที่ 5 Voice Kids

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ ความหมายและลักษณะของทรัพย์สินส่วนบุคคลและทรัพย์สินสาธารณะ แนวทางในการปกป้องทรัพย์สินส่วนบุคคลและทรัพย์สินสาธารณะ สิทธิแรงงาน สิทธิการประกอบอาชีพ และสิทธิในการได้รับค่าจ้าง อย่างเป็นธรรม ซึ่งชุดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านสิทธิมนุษยชน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นฉบับนี้ จะเรียนรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจผ่าน 2 ชุดกิจกรรม ดังนี้

ชุดกิจกรรมที่ 6 ของของใคร ใครก็หวง

ชุดกิจกรรมที่ 7 คนค้นแรงงาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับสังคมและวัฒนธรรม มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับสิทธิในการได้รับการศึกษา ความเสมอภาคและคุณภาพของการศึกษา และสิทธิในการสมรส โดยมีกรอบบรรทัดฐานในสังคม ซึ่งประกอบด้วย วิถีประชา จารีต และกฎหมาย ซึ่งชุดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านสิทธิมนุษยชน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นฉบับนี้ จะเรียนรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับสังคมและวัฒนธรรมผ่าน 2 ชุดกิจกรรม ดังนี้

ชุดกิจกรรมที่ 8 โรงเรียนในฝัน

ชุดกิจกรรมที่ 9 แต่งงานกันใหม่

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 สรุปประเด็นและอภิปรายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน มีเนื้อหาสาระที่สรุปภาพรวมของ สิทธิมนุษยชนในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 - 5 เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการเสริมสร้างสันติภาพและสิทธิมนุษยชน ซึ่งชุดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านสิทธิมนุษยชน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นฉบับนี้ จะเรียนรู้เพื่อสรุปประเด็นและอภิปรายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนผ่าน 1 ชุดกิจกรรม ได้แก่

ชุดกิจกรรมที่ 10 เสียงที่ไม่ได้ยิน

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องสิทธิมนุษยชน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

คู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษา • ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ที่	หน่วยการเรียนรู้	กิจกรรม	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์	แนวคิดสำคัญ (Concept)	จำนวนชั่วโมง
1	ความหมายและหลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชน	ชุดกิจกรรมที่ 1 เธอผ่านอะไรมานบ้าง	ส 2.1 ม.3/2	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายและหลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชนได้ 2. นักเรียนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนได้	มนุษย์ทุกคนมีสิทธิขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่เกิดจนตาย ไม่ว่าจะเป็นสิทธิในร่างกาย หน้าที่ รวมไปถึงการแต่งกาย เสื้อผ้า รองเท้า การตัดสินใจ ที่ส่งผลต่อชีวิตของตนเอง ทั้งการดำเนินชีวิตในอาชีพ การดูแลสุขภาพ การศึกษา และการมีชีวิตของตนเอง เป็นความจำเป็นที่มนุษย์แต่ละคนต้องเข้าใจความหมายและความสำคัญของสิทธิมนุษยชน	2
2	สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับพลเมือง	ชุดกิจกรรมที่ 2 แผ่นดินเดียวกัน	ส 2.1 ม.1/4	1. นักเรียนสามารถอธิบายถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้ 2. นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของความเท่าเทียมกันได้	มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์และสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง และปกป้องอย่างเท่าเทียมกัน ในการดำรงชีวิตและอาศัยอยู่บนโลกใบนี้ อย่างมีความสุข โดยไม่มีข้อจำกัดทางเพศ เชื้อชาติ การนับถือศาสนา หรือการประกอบอาชีพ	1
		ชุดกิจกรรมที่ 3 ใครจำแนกมันนะ	ส 2.2 ม.3/3	1. นักเรียนสามารถบอกแนวทางของกระบวนการยุติธรรมที่ควรจะเป็นได้ 2. นักเรียนสามารถอธิบายถึงความสำคัญของกระบวนการยุติธรรมได้	มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะมีความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา เพศ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่หรือการประกอบอาชีพ ย่อมมีสิทธิที่จะได้นับความยุติธรรมและเสมอภาคในการพิจารณาตัดสินคดีความหรือตัดสินคดีความในกระบวนการยุติธรรม	

ที่	หน่วยการเรียนรู้	กิจกรรม	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์	แนวคิดสำคัญ (Concept)	จำนวนชั่วโมง
3	สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง	ชุดกิจกรรมที่ 4 ใครได้ใครเสีย	ส 2.1 ม.3/4	1. นักเรียนสามารถอธิบายเรื่อง นโยบาย สารณณ์ได้ 2. นักเรียนสามารถเสนอแนะทางการเปลี่ยนแปลงพื้นที่สาธารณะในประเทศไทยและชุมชนได้	นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางปฏิบัติที่รัฐบาลตัดสินใจเลือกจะทำ หรือไม่กระทำ อันส่งผลให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยคำนึงถึงความต้องการของประชาชนโดยส่วนรวมเป็นหลัก ซึ่งตามหลักสิทธิมนุษยชน มนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะเข้าถึงบริการสาธารณะในประเทศโดยเสมอกัน แต่ปัจจุบันในไทยยังพบปัญหาความเหลื่อมล้ำของการเข้าถึงบริการสาธารณะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตประจำวัน	1
		ชุดกิจกรรมที่ 5 Voice Kids	ส 2.1 ม.1/1	1. นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมได้ 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์สถานการณ์หรือประเด็นต่าง ๆ ของปัญหาที่เกิดขึ้นได้ 3. นักเรียนสามารถเสนอแนะทางการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนได้	สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงออก แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการแสดงความคิดเห็น เสรีภาพในการแสดงออกเป็นพื้นฐานของความเป็นพลเมือง และการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคล คุณภาพการศึกษา และการเข้าถึงความยุติธรรม ล้วนมีพื้นฐานจากการที่บุคคลทุกคนในสังคมมีเสรีภาพที่จะพูด เขียน แลกเปลี่ยน หรือถกเถียงความคิดเห็น ความเห็นต่าง ๆ ในพื้นที่สาธารณะ เพื่อให้ความคิดเห็นเหล่านั้นพัฒนาต่อยอดนำไปสู่การแก้ปัญหาและความเจริญรุ่งเรืองของชุมชน สังคม และประเทศชาติ	1
4	สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ	ชุดกิจกรรมที่ 6 ของใคร ใครก็หวง	ส 2.1 ม.1/1	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของทรัพย์สินส่วนบุคคลและทรัพย์สินสาธารณะได้ 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลกระทบจากวิเคราะห้ผลกระทบจากการละเมิดทรัพย์สินส่วนบุคคลของผู้เ็นและทรัพย์สินส่วนร่วมได้	มนุษย์ทุกคนมีสิทธิในการครอบครองทรัพย์สินบุคคล รวมไปถึงการครอบครองสาธารณะสมบัติร่วมกับผู้อื่นในสังคม ทุกคนจึงต้องเรียนรู้ที่จะปกป้องทรัพย์สินของตนเองและทรัพย์สินส่วนรวม โดยไม่ละเมิดทรัพย์สินของผู้อื่นและส่วนรวมอันจะนำไปสู่การสร้างความปลอดภัยให้แก่บุคคลอื่น	

ที่	หน่วยการเรียนรู้	กิจกรรม	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	จุดประสงค์	แนวคิดสำคัญ (Concept)	จำนวนชั่วโมง
				3. นักเรียนเสนอแนวทางในการปกป้องทรัพย์สินส่วนตัวและทรัพย์สินสาธารณะ เพื่อการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้		
		ชุดกิจกรรมที่ 7 คนคั่นแรงงาน	ส 2.1 ม.2/1 ส2.1 ม.3/2	1. นักเรียนสามารถเสนอแนวทางในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้หลักการของสิทธิมนุษยชน	มนุษย์มีสิทธิได้รับความเป็นธรรมในการทำงาน ทั้งในเรื่องค่าจ้าง ชั่วโมงการทำงาน ความปลอดภัย คุณภาพชีวิต และสิทธิในการเรียกร้องหากไม่ได้รับความเป็นธรรม เพื่อให้มนุษย์ได้รับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเสมอภาค ไม่ถูกเอาเปรียบ ไม่ถูกเลือกปฏิบัติ และเกิดการเคารพอย่างเท่าเทียมกัน	
5	สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับสังคมและวัฒนธรรม	ชุดกิจกรรมที่ 8 โรงเรียนโนนฝน	ส 2.1 ม.1/1	1. นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของสิทธิและความเสมอภาคทางการศึกษาได้ 2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์กลุ่มคนและประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและความเสมอภาคทางการศึกษาได้ 3. นักเรียนสามารถเสนอแนวทางในการเข้าถึงการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ	การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยสิทธิและความเสมอภาคทางการศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามหลักสิทธิมนุษยชนที่จำเป็นต้องจัดการศึกษาให้กับสมาชิกทุกคนในสังคมอย่างเท่าเทียมไม่เลือกปฏิบัติและพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่มีคุณภาพ โดยไม่เลือกปฏิบัติ เพราะความแตกต่าง	2

ที่	หน่วย การเรยนรู้	กิจกรรม	มาตรฐาน การเรยนรู้/ ตัวชี้วัด	จุดประสงค์	แนวคิดสำคัญ (Concept)	จำนวน ชั่วโมง
		ชุดกิจกรรมที่ 9 แต่งงานกันใหม่	ส.2.1 ม.2/1	1. นักเรียนสามารถ วิเคราะห์องค์ประกอบของ การสมรสผ่านประเด็น บรรทัดฐานในสังคมได้ 2. นักเรียนสามารถเสนอ กฎหมายการสมรสภายใต้ หลักสิทธิมนุษยชนได้	การสมรสเป็นสิทธิที่กระทำได้อย่างปราศจากข้อจำกัด อันเนื่องจาก เชื้อชาติ สัญชาติหรือศาสนา ต่างย่อมมีสิทธิ เท่าเทียมกันในการสมรส ระหว่างการสมรสและขาดจาก การสมรสตามแนวคิดพื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชน ส่วนการสมรสในไทยยังมีข้อจำกัดของการสมรสจาก วิถีประชา จารีตและกฎหมาย	
6	สรุปประเด็น และอภิปราย เกี่ยวกับสิทธิ มนุษยชน	ชุดกิจกรรมที่ 10 เสียงที่ไม่ได้ยิน		1. นักเรียนสามารถ วิเคราะห์สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทาง การแก้ไขปัญหาคะเด็น ทางสิทธิมนุษยชน 2. เสนอแนวทางในการ ผลักดันและต่อสู้ เพื่อส่งเสริมและปกป้อง สิทธิมนุษยชน	สิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องที่ใกล้ชิดและเกี่ยวข้องกับทุกคน ในปัจจุบันพบว่า ประเทศไทยมีเหตุการณ์และประเด็น ที่เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนอยู่เป็นจำนวนมาก เรทุกคนจึงควรศึกษาและทำความเข้าใจในปัญหาในมิติต่าง ๆ เพื่อรวมเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง	2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความหมายและหลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง “เธอผ่านอะไรมาบ้าง”

จำนวน 2 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

มนุษย์ทุกคนมีสิทธิขั้นพื้นฐานมาตั้งแต่เกิดจนตาย ไม่ว่าจะเป็นสิทธิบนร่างกาย ผม หน้าตา เนื้อตัว รวมไปถึงการแต่งกาย เสื้อผ้า รองเท้า การตัดสินใจ ซึ่งส่งผลต่อชีวิตของตนเอง ทั้งการดำเนินชีวิต ในอาชีพ การดูแลสุขภาพ การศึกษา และการมีชีวิตของตนเอง เป็นความจำเป็นที่มนุษย์แต่ละคน ต้องเข้าใจความหมายและความสำคัญของสิทธิมนุษยชนตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเคารพและให้เกียรติกัน

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง

ข้อที่ 1 มนุษย์ทั้งหลายเกิดมามีอิสระและเสมอภาคกันในเกียรติศักดิ์และสิทธิ ต่างมีเหตุผล และมโนธรรม และควรปฏิบัติต่อกันด้วยเจตนารมณ์แห่งการศรัทธา

ข้อที่ 2 (1) ทุกคนย่อมมีสิทธิและอิสรภาพบรรดาที่กำหนดไว้ในปฏิญญานี้ โดยปราศจากความแตกต่างไม่ว่าชนิดใด ๆ ดังเช่น เชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา การคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น เผ่าพันธุ์แห่งชาติ หรือสังคม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่น ๆ

(2) อนึ่งจะไม่มีใครมีความแตกต่างใด ๆ ตามมูลฐานแห่งสถานะทางการเมือง ทางการศึกษา หรือทางการเมืองระหว่างประเทศของประเทศหรือดินแดนของบุคคลสังกัด ไม่ว่าดินแดนนี้เป็นเอกราช อยู่ในความพิทักษ์ไม่ได้ปกครองตนเอง หรืออยู่ภายใต้การจำกัดอธิปไตยใด ๆ ทั้งสิ้น

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.3/2 มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน

จุดประสงค์ ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายความหมายและหลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชนได้
2. เชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนได้

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ผู้เรียนศึกษาข่าวที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนที่ผู้สอนเตรียมไว้ให้ เช่น การทำร้ายร่างกาย การถูกล่วงละเมิดทางเพศ เป็นต้น พร้อมถามความคิดเห็น
2. ผู้สอนตั้งคำถามเพื่อนำเข้าสู่ขั้นดำเนินกิจกรรม ดังนี้
 - 2.1 จากเหตุการณ์ดังกล่าว นักเรียนเคยกระทำ ถูกกระทำ หรือเคยพบเห็นเหตุการณ์ดังกล่าว หรือไม่ อย่างไร
 - 2.2 เหตุการณ์ดังกล่าว ถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - 2.3 สิทธิมนุษยชนตามความเข้าใจของผู้เรียน คืออะไร
(แนวคำตอบ: สิทธิที่มนุษย์ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรอง ทั้งความคิดและการกระทำที่ไม่มีการล่วงละเมิดได้)

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้เรียนแต่ละคนจะได้รับใบกิจกรรมที่ 1.1 ซึ่งเป็น “ตารางประสบการณ์ (เธอผ่านอะไรมาบ้าง)” โดยในแต่ละช่องของตาราง จะมีลักษณะของประสบการณ์ที่แต่ละคนอาจเคยพบเจอ
2. ผู้เรียนแต่ละคนจะต้องเดินไปหาเพื่อนคนใดก็ได้ แล้วผลัดกันถามเพื่อนว่า “เธอเคยเจออะไรมา” ซึ่งเพื่อนที่ถูกถามจะต้องเล่าเรื่องราวจากหัวข้อจากในตารางที่ยังว่างอยู่ โดยใช้เวลา 1 นาทีต่อหนึ่งคู่ พร้อมจดชื่อเพื่อนลงในช่องของประสบการณ์ที่เพื่อนเล่าลงในตาราง
3. ทำซ้ำตามกิจกรรมที่ 2 จนครบ 10 - 12 รอบ

4. ผู้สอนชวนผู้เรียนอภิปรายด้วยวิธีการสุ่มโดยอาศัยความน่าจะเป็น เมื่อได้คนแรกขึ้นมาจะให้เล่าเรื่อง ของตนเอง (เรื่องที่พร้อมเปิดเผย) จากนั้นให้เพื่อนเลือกคนถัดไปจากในใบที่ตัวเองมีจำนวน 1 คน แล้วทำซ้ำจนครบทุกสถานการณ์

5. ผู้เรียนแต่ละคน ใช้ด้านหลังของใบกิจกรรมที่ 1.1 เพื่อบันทึกสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเองและเพื่อน โดยมีคำถามชวนคิดว่า “ผู้เรียนคิดว่าสิทธิมนุษยชนคืออะไร และจากกิจกรรมที่ผ่านมา มีความเกี่ยวข้องกับคำว่า สิทธิมนุษยชนอย่างไร พร้อมอธิบาย” โดยให้เวลาคิด และสะท้อนการเรียนรู้ 8 - 10 นาที

6. ผู้สอนเสริมและเติมเต็ม พร้อมยกตัวอย่างที่หลากหลายเกี่ยวกับเรื่องสิทธิมนุษยชน ให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในหลักการและความสำคัญมากยิ่งขึ้น

ขั้นสรุปกิจกรรม

1. ผู้สอนนำผู้เรียนสะท้อนบทเรียนโดยนั่งล้อมวง และให้เล่าอย่างสั้น คนละ 1 นาที มีกติกาว่า หากมีผู้พูดต้องมีผู้ฟัง และผู้ฟังต้องจดประเด็นสำคัญที่ได้เรียนรู้จากเพื่อนลงในกระดานของตนเอง และทำจนครบทั้งวง

2. ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันสรุปบทเรียน ซึ่งเกี่ยวกับความหมายและหลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชน ว่ามีอะไรบ้าง รวมทั้งนำเสนอแนวทางในการนำไปปฏิบัติต่อผู้อื่นหรือยกตัวอย่างสถานการณ์เพื่อเป็นการสรุป

3. ผู้สอนให้ผู้เรียนคิดวางแผนนำหลักการของสิทธิมนุษยชนที่ได้เรียนรู้ไปแล้วนั้น ไปทดลองใช้ในชีวิตประจำวัน โดยระบุกิจกรรมที่จะนำไปปรับใช้

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบกิจกรรมที่ 1.1 ตารางประสบการณ์เป็นตาราง 4 x 7 (เธอผ่านอะไรมาบ้าง)
2. ดินสอหรือปากกาสำหรับใช้ในการบันทึกของผู้เรียนแต่ละคน
3. นาฬิกาจับเวลา
4. อุปกรณ์ส่งเสียงสำหรับเปลี่ยนคู่ เช่น ระฆัง นกหวีด (ถ้ามี)

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. ผู้เรียนสามารถอธิบายความหมายและหลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชนได้	การเขียนบันทึกสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเองและเพื่อน	บันทึกสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเองและเพื่อน	ดี : อธิบาย พร้อมยกตัวอย่างประเด็นต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความหมายและหลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชนได้ชัดเจนสัมพันธ์กัน พอใช้: อธิบาย พร้อมยกตัวอย่างประเด็นต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความหมายและหลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชนได้บางส่วน และอธิบายเหตุผลได้ชัดเจนสัมพันธ์กันส่วนใหญ่ ปรับปรุง : อธิบาย พร้อมยกตัวอย่าง ประเด็นต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความหมายและหลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชนไม่ถูกต้อง และอธิบายเหตุผลไม่ชัดเจนและ/หรือไม่สัมพันธ์กัน

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
2. ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนได้	การเขียนบันทึกสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเองและเพื่อน	บันทึกสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเองและเพื่อน	ดี : อธิบาย พร้อมยกตัวอย่างประเด็นต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความหมายและหลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชนได้ชัดเจน สัมพันธ์กัน พอใช้: อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประเด็นต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความหมายและหลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชนได้บางส่วน และอธิบายเหตุผลได้ชัดเจน สัมพันธ์กันส่วนใหญ่ ปรับปรุง : อธิบาย พร้อมยกตัวอย่าง ประเด็นต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความหมายและหลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชน ไม่ถูกต้อง และอธิบายเหตุผลไม่ชัดเจนและ/หรือไม่สัมพันธ์กัน

ข้อเสนอแนะ

1. ในขั้นสะท้อนตนเองผู้สอนอาจให้เวลาผู้เรียนสำหรับ คิดและสะท้อนตนเองเพิ่มขึ้น หากเวลาไม่เป็นไป ตามที่กำหนด
2. ในขั้นสรุปหลักการนามธรรม ผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่วงสนทนา พร้อมจับใจความ
3. ผู้สอนสร้างเงื่อนไขให้ผู้เรียนเล่าเรื่องเฉพาะสถานการณ์ที่สามารถเล่าได้
4. เรื่องที่เลือกมาเล่าต้องปลอดภัยต่อตัวผู้เล่า

อภิธานศัพท์

1. ความเป็นมาและพัฒนาการสิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิของมนุษย์ทุกคนบนโลกที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิดและเป็นสากล ไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ ชนชาติ ประเทศ เพศ ผิวพรรณ ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม สติ ปัญญา ความสามารถ ฐานะทางเศรษฐกิจ ที่จะดำเนินชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี มีอิสระ เสรีภาพ เสมอภาค มีชีวิตที่ดี มีสิทธิแสวงหา วัตถุประสงค์จึงยมาดำรงชีพ ได้รับการยอมรับจากสังคมและการปฏิบัติจากรัฐอย่างเหมาะสม

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา การเคลื่อนไหวปกป้องคุ้มครองและเผยแพร่แนวคิดสิทธิมนุษยชน ค่อย ๆ ขยายตัวมากขึ้น จนถึงในปี 2540 จึงเกิดรัฐธรรมนูญที่ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางและยังมี บทบัญญัติว่าด้วยสิทธิมนุษยชนอย่างเด่นชัด รวมไปถึงการก่อให้เกิดคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติด้วย

ความหมายของสิทธิมนุษยชน หรือ Human Rights คือ สิทธิความเป็นมนุษย์หรือสิทธิในความเป็นคนเป็นของทุกคนไม่ว่าจะมีเชื้อชาติ แหล่งกำเนิด เพศ อายุ สติวิ ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน หรือจะยากดมีจน ซึ่งเป็นสิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด สิทธิมนุษยชนจึงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถถ่ายโอนให้แก่กันได้ และไร้ซึ่งพรมแดน ดังนั้น จึงไม่มีบุคคล องค์กร หรือแม้แต่รัฐที่จะมาล่วงละเมิดความเป็นมนุษย์ได้ นอกจากนี้ ยังมีสิ่งจำเป็นที่ทำให้เรามีชีวิตอยู่รอดนอกจากปัจจัยที่สี่ ได้แก่ อาหาร เสื้อผ้า ยารักษาโรค และที่อยู่อาศัยแล้ว คือ การศึกษา การมีงานทำ การไม่ถูกรังแก

และได้รับความเป็นธรรม เมื่อถูกกล่าวหาว่าทำผิดกฎหมาย เราเรียกว่า สิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคน ที่ต้องได้รับในฐานะที่เป็นมนุษย์ ซึ่งจะทำให้มนุษย์ อยู่รอดและสามารถพัฒนาตนเองได้ว่าเป็น “สิทธิมนุษยชน” ซึ่งเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด และอยู่เหนือกฎหมาย และอำนาจใด ๆ ของรัฐทุกรัฐ สิทธิเหล่านี้ ได้แก่ สิทธิในชีวิต ห้ามฆ่าหรือทำร้ายต่อชีวิต ห้ามการค้ามนุษย์ ห้ามทรมานอย่างโหดร้าย คนทุกคนมีสิทธิในความเชื่อ มโนธรรมหรือลัทธิทางศาสนา มีเสรีภาพ ในการแสดงความคิดเห็น และแสดงออก สิทธิมนุษยชนเหล่านี้ไม่ต้องมีกฎหมายมารองรับ สิทธิเหล่านี้ก็ดำรงอยู่ เช่น แม้ไม่มีกฎหมายบัญญัติว่าการฆ่าคนเป็นความผิดตามกฎหมาย แต่คนทุกคนสำนึกรู้ได้เองว่า การฆ่าคน นั้นเป็นสิ่งต้องห้าม เป็นบาปในทางศาสนา หรือการที่คนในชาติไม่ได้รับอาหารที่เพียงพอ แก่การยังชีพ ซึ่งไม่ถือว่าใครทำผิดกฎหมายแต่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่รัฐบาลมีหน้าที่ต้องจัดการให้คนใน ชาติได้รับอาหารอย่างเพียงพอแก่การมีชีวิตรอด นอกจากนี้ สิทธิมนุษยชนต้องได้รับรองในรูปแบบ ของกฎหมาย หรือต้องได้รับการคุ้มครองโดยรัฐบาล ได้แก่ ได้รับสัญชาติ การมีงานทำ การได้รับความ คุ้มครองแรงงาน ความเสมอภาคของหญิงชาย สิทธิของเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ คนพิการ การได้รับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การประกันการว่างงาน การได้รับบริการสาธารณสุข การสามารถแสดงออก ทางด้านวัฒนธรรมอย่างอิสระ สามารถได้รับความเพลิดเพลินจากศิลปวัฒนธรรมในกลุ่มของตน เป็นต้น สิทธิมนุษยชนเหล่านี้ต้องเขียนรับรองไว้ในกฎหมายหรือรัฐธรรมนูญหรือแนวนโยบายพื้นฐาน ของรัฐของแต่ละประเทศ เพื่อเป็นหลักประกัน ว่าคนทุกคนที่อยู่ในรัฐนั้นจะได้รับความคุ้มครองชีวิต ความเป็นอยู่ ให้มีความเหมาะสมแก่ความเป็นมนุษย์ ซึ่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้นิยามความหมายสิทธิมนุษยชนไว้ว่า คือ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรอง หรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย หรือตามกฎหมายไทย หรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทย มีพันธกรณี ที่ต้องปฏิบัติตามสิทธิมนุษยชนที่ได้รับการรับรองทั่วโลก ว่าเป็นมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติ ต่อมนุษย์นั้น

2. หลักการพื้นฐานของสิทธิมนุษยชน 6 ประการ

2.1 ทุกคนมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) เป็นสิทธิติดตัวทุกคนตามธรรมชาติ ตั้งแต่เกิด (National Rights)

2.2 คนทุกคนมีความเสมอภาคและห้ามการเลือกปฏิบัติ (Equality and non-discrimination)

2.3 สิทธิมนุษยชนเป็นของคนทุกคนโดยไม่เลือกเชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ อาชีพ สถานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคม สุขภาพ และความคิดเห็นด้านต่าง ๆ (Universality)

2.4 สิทธิมนุษยชนเป็นองค์รวมแยกเป็นส่วน ๆ ไม่ได้และพึ่งพิงกัน (Indivisibility & Interdependently)

2.5 การมีส่วนร่วมและการเป็นส่วนหนึ่งของสิทธินั้น (Participation & Inclusion) หมายความว่า ประชาชนแต่ละคน หรือกลุ่มประชาชนหรือประชาสังคมย่อมมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน ในการเข้าถึงและได้รับ ประโยชน์จากสิทธิพลเมืองและการเมือง และสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

2.6 ตรวจสอบได้และใช้หลักนิติธรรม (Accountability & the Rule of Law) ดังนั้น การจะเข้าใจความหมายสิทธิมนุษยชนนั้น จำเป็นต้องเข้าใจหลักการต่าง ๆ ที่ถือเป็นองค์รวมของสิทธิมนุษยชนด้วย

ใบกิจกรรมที่ 1.1 เธอผ่าน อะไรมาบ้าง

“เคยถูกตีหรือลงโทษทางกาย” ชื่อ	“ถูก ดุ ตำ ว่ากล่าวด้วยถ้อยคำรุนแรง” ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ
“อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่อันตรายต่อชีวิต” ชื่อ	“ถูกริบใช้ของส่วนตัว เช่น โทรศัพท์มือถือ” ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ
“ถูกล้อเรื่องผิวสี และรูปร่างจากคนอื่น” ชื่อ	“เคยแกล้ง/ถูกแกล้งเรื่อง ศาสนา” ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ
“เคยถูกตัดสินว่าผิดจากคนอื่น” ชื่อ	“ถูกคุกคามจากคนอื่นใน facebook” ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ
“เคยถูกคุณผู้สอนตดตมเพราะผิดระเบียบ” ชื่อ	“ได้รับเกียรติและการยอมรับจากผู้ใหญ่” ชื่อ	ชื่อ	ชื่อ

ลัทธิมนุษยชน มีความหมายและหลักการสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

.....

หมายเหตุ : ช่องด้านซ้ายมือเป็นเหตุการณ์ตามที่ใบงานระบุไว้ ส่วนช่องด้านขวามือ ผู้เรียนสามารถเติมเหตุการณ์ได้เองตามประสบการณ์ชีวิตของแต่ละคน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับพลเมือง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง แพนดินเดียวกัน

จำนวน 1 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์และสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง และปกป้องอย่างเท่าเทียมกัน ในการดำรงชีวิต และอาศัยอยู่บนโลกใบนี้อย่างมีความสุข โดยไม่มีข้อจำกัดทางเพศ เชื้อชาติ การนับถือศาสนา หรือการประกอบอาชีพ

ปฏิกณฺญาสาทุกว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง

- ข้อ 3 คนทุกคนมีสิทธิในการดำรงชีวิตเสรีภาพ และความมั่นคงแห่งตัวตน
- ข้อ 4 บุคคลใด ๆ จะถูกยึดเป็นทาส หรือต้องภาระความจำยอมไม่ได้ ความเป็นทาส และการค้าทาส เป็นห้ามขาดทุกรูป
- ข้อ 5 บุคคลใด ๆ จะถูกทรมาน หรือได้รับผลปฏิบัติ หรือการลงโทษที่โหดร้ายผิดมนุษยธรรม หรือด่าซ้ำไม่ได้
- ข้อ 6 ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับนับถือว่าเป็นบุคคลตามกฎหมายทุกแห่งทุกหน
- ข้อ 7 ทุกคนเสมอกันตามกฎหมายและมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองของกฎหมายเท่าเทียมกัน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองเท่าเทียมกันจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ อันเป็นการล่วงละเมิดปฏิกณฺญา และจากการยุยงให้เลือกปฏิบัติดังกล่าว

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.1/4 แสดงออกถึงการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายความหมายและลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้
2. บอกถึงความสำคัญของความเท่าเทียมกันได้

ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม

ชั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ผู้เรียนร่วมกันบอกถึงรูปร่างลักษณะของประชากร สถานภาพ บทบาท อาชีพ ของพลเมืองโลก (ผู้สอนพิจารณาตามคำตอบของผู้เรียน)
2. ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายประเด็นดังนี้ “ทุกคน มีความคล้ายคลึง เหมือน หรือแตกต่างกันอย่างไร” จากนั้นผู้สอนเชื่อมโยงคำตอบของผู้เรียนเข้าสู่กิจกรรม แผ่นดินเดียวกัน

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ผู้เรียนร่วมกิจกรรม “สิ่งที่ฉันเป็น” โดยผู้เรียนออกมาสุ่มจับบัตรภาพตามใบกิจกรรมที่ 2.1 อาชีพที่ตนเองได้รับ เช่น นักการเมือง แพทย์ พยาบาล ทหาร ตำรวจ พ่อค้า นักธุรกิจ ครู นักเรียน พระสงฆ์ กรรมกร เป็นต้น

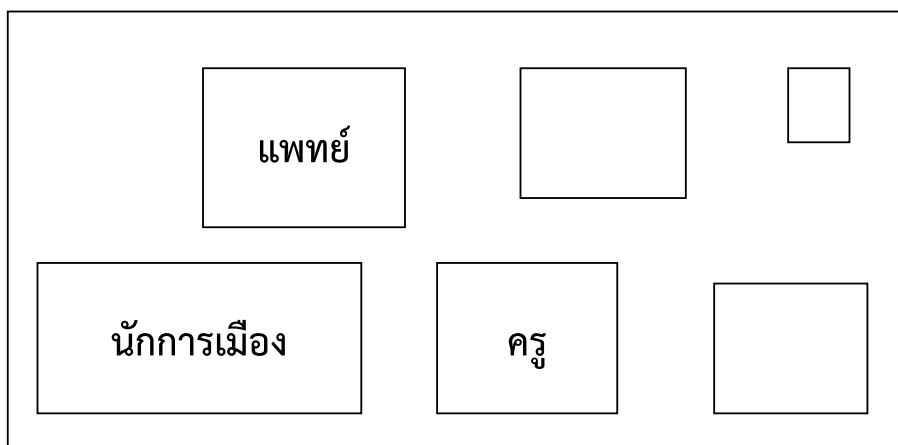

2. ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติตามบัตรที่ตนได้รับ จากนั้นผู้สอนสุ่มผู้เรียนบอกเหตุผลและความรู้สึกที่ตนเองแสดงในบทบาทนั้น

3. ผู้เรียนร่วมกิจกรรมที่ 2 “แผ่นดินเดียวกัน” โดยใช้บทบาทที่ผู้เรียนได้รับจากการทำกิจกรรม “สิ่งที่ฉันเป็น” โดยในกิจกรรมนี้ทุกคนจะได้กระดาษเพิ่มเติมขนาดและจำนวนตามอาชีพที่ตนได้รับ ดังนี้

1. นักการเมือง	ได้รับกระดาษหนังสือพิมพ์	3	แผ่น
2. แพทย์	ได้รับกระดาษหนังสือพิมพ์	1	แผ่น
3. พยาบาล	ได้รับกระดาษหนังสือพิมพ์	1/2	แผ่น
4. ทหาร, ตำรวจ	ได้รับกระดาษหนังสือพิมพ์	2	แผ่น
5. พ่อค้า นักธุรกิจ	ได้รับกระดาษหนังสือพิมพ์	1	แผ่น
6. ครู	ได้รับกระดาษ A4	3	แผ่น
7. นักเรียน	ได้รับกระดาษ A4	1	แผ่น
8. พระสงฆ์	ได้รับกระดาษ A4	1	แผ่น
9. กรรมกร	ได้รับกระดาษ A4	1/2	แผ่น

3.1 ผู้สอนกำหนดอาณาเขตโดยสมมติให้เป็นประเทศ 1 ประเทศ จากนั้นให้ผู้เรียนยืนบนกระดาษที่ตนเองได้รับ โดยจะทำกิจกรรมทั้งหมดประมาณ 3 - 5 รอบ โดยแบ่งตามสถานการณ์ดังนี้

3.2 รอบที่ 2 – 5 ผู้สอนสร้างสถานการณ์เพิ่มเติม ดังนี้

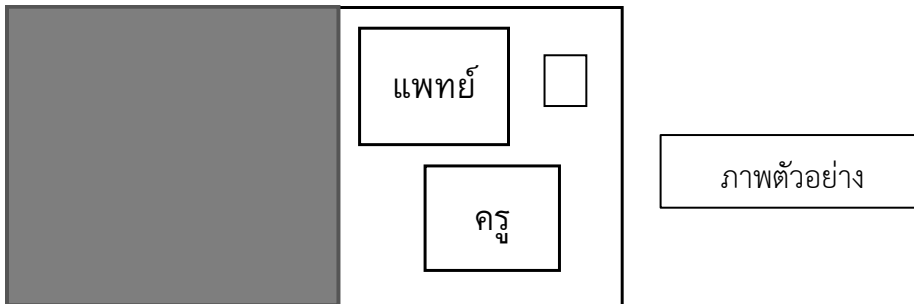
รอบที่ 2 เกิดภัยธรรมชาติ (จำนวนผู้เล่นที่ต้องถูกโหวตออก 3 คน)

รอบที่ 3 เกิดปัญหาเศรษฐกิจ (จำนวนผู้เล่นที่ต้องถูกโหวตออก 5 คน)

รอบที่ 4 เกิดปัญหาอาชญากรรม (จำนวนผู้เล่นที่ต้องถูกโหวตออก 3 คน)

รอบที่ 5 เกิดภัยสงคราม (จำนวนผู้เล่นที่ต้องถูกโหวตออก 9 คน)

โดยในแต่ละรอบผู้สอนจะลดขนาดของประเทศลง พร้อมทั้งมีการโหวตผู้เล่นออกจากกิจกรรม และในรอบที่ 3 และ 5 จะมีการลดจำนวนหรือขนาดกระดานของผู้เล่น โดยถ้าผู้เล่นคนใดไม่มีกระดาน หมายถึงต้องออกจากกิจกรรม (การลดจำนวนจำนวนหรือขนาดของกระดานพิจารณาตามสถานการณ์ของผู้สอน)

3.3 ให้ผู้เรียนทั้งหมดโหวตออกพร้อมบอกเหตุผล ในการโหวตเพื่อออกจากเกมจากนั้นผู้สอนสอบถามความรู้สึกของผู้เรียน ดังนี้

3.3.1 เพราะเหตุใดถึงโหวตผู้เล่นดังกล่าวออก

3.3.2 ผู้เล่นที่ถูกโหวตออกมีความรู้สึกอย่างไร

3.3.3 ถ้าให้โหวตผู้เล่นกับเข้ามาในประเทศ 1 คน จะเลือกใคร เพราะเหตุใด

4. ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นดังนี้

4.1 ผู้เรียนคิดว่าเขาเป็นเหมือนกับพวกเราหรือไม่ และมีสิทธิ์ที่จะได้อยู่ในแผ่นดินเดียวกันกับเราไหม เพราะเหตุใด”

4.2 ผู้เรียนเห็นด้วยกับกติกาการเล่นแบบนี้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

5. ผู้เรียนสร้างแผนผังมโนทัศน์ หัวข้อศักดิ์ศรี และความเท่าเทียมกันของมนุษย์ นำมาส่งในครั้งถัดไป

ขั้นสรุปกิจกรรม

1. ผู้เรียนร่วมอภิปรายตามประเด็น ดังนี้ “นักเรียนคิดว่ามนุษย์ทุกคนควรมีความเท่าเทียมใช่หรือไม่ เพราะเหตุใด” “นักเรียนคิดว่าความเป็นมนุษย์สำคัญกับพวกเราอย่างไร”

2. ผู้เรียนเขียนอธิบายความหมายของคำสำคัญ 2 คำ คือ “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” และ “ความเท่าเทียม” ตามความเข้าใจและใช้ภาษาของนักเรียนเอง

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบกิจกรรมที่ 2.1 บัตรภาพ “สิ่งที่ฉันเป็น”
2. กระดาษและอุปกรณ์เครื่องเขียน

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. ผู้เรียนสามารถอธิบายความหมายและลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้	แผนผังมโนทัศน์	แผนผังมโนทัศน์	ดี : เขียน เรียบเรียงความคิดได้ตรงประเด็น ชัดเจน จัดเรียงข้อมูลของผังความคิดได้ครบถ้วน ทุกประเด็น และจัดวางเป็นระเบียบเรียบร้อยดีมาก พอใช้ : เขียน เรียบเรียงความคิดได้ และถูกต้อง จัดเรียงข้อมูลของผังความคิดได้ แม้จะขาดในบางประเด็นหลัก และประเด็นรองในบางส่วนบ้าง ปรับปรุง : เขียน และเรียบเรียงความคิด สอดคล้องกับประเด็น จัดเรียงข้อมูลของผังความคิดไม่ครบถ้วน
2. ผู้เรียนสามารถบอกถึงความสำคัญของความเท่าเทียมกันได้	แผนผังมโนทัศน์	แผนผังมโนทัศน์	ดี : เขียน เรียบเรียงความคิดได้ตรงประเด็น ชัดเจน จัดเรียงข้อมูลของผังความคิดได้ครบถ้วน ทุกประเด็น และจัดวางเป็นระเบียบเรียบร้อยดีมาก พอใช้ : เขียน เรียบเรียงความคิดได้ และถูกต้อง จัดเรียงข้อมูลของผังความคิดได้ แม้จะขาดในบางประเด็นหลัก และประเด็นรองในบางส่วนบ้าง ปรับปรุง : เขียน และเรียบเรียงความคิด สอดคล้องกับประเด็น จัดเรียงข้อมูลของผังความคิดไม่ครบถ้วน

ข้อเสนอแนะ:

1. บัตรคำอาชีพผู้สอนสามารถกำหนดเป็นอาชีพอื่น ๆ ได้ตามอัธยาศัย แต่การมีความรู้ด้วยสิทธิความเท่าเทียม เป็นธรรมเกี่ยวกับอาชีพนั้น ๆ พอดี เพื่อช่วยในการอธิบายและสรุปความหมายของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความเท่าเทียม
2. กิจกรรมอาจปรับให้ผู้เรียนมาขึ้นในการดาษแผ่นเดียวได้ในกรณีที่ในชั้นเรียนมีนักเรียนจำนวนมาก

กิจกรรมที่ 2.1

บัตรภาพ “สิ่งที่ฉันเป็น”

หลักการเมือง	

กิจกรรมที่ 2.1
บัตรภาพ “สิ่งที่ฉันเป็น”

นักรการเมือง	แพทย์
ทหาร ตำรวจ	พ่อค้า นักธุรกิจ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับพลเมือง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ใครว่าแนบเนียน

จำนวน 1 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะมีความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา เพศ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ หรือ การประกอบอาชีพ ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับความยุติธรรมและเสมอภาคในการพิจารณาคดีหรือตัดสินคดีความ ในกระบวนการยุติธรรม

ปฏิกณฺญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 8 ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับบำนาญอันเป็นผลจริงจังกจากศาลที่มีอำนาจแห่งชาติต่อการกระทำอันละเมิดสิทธิหลักมูล ซึ่งตนได้รับตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

ข้อ 9 บุคคลใดจะถูกจับกุม กักขัง หรือเนรเทศไปต่างถิ่นโดยพลการไม่ได้

ข้อ 10 ทุกคนมีสิทธิโดยเสมอภาคเต็มที่ในอันที่จะได้รับการพิจารณาที่เป็นธรรมและเปิดเผยจากศาลที่อิสระและเที่ยงธรรมในการกำหนดสิทธิและหน้าที่ของตนและการกระทำผิดอาชญาใด ๆ ที่ตนถูกกล่าวหา

ข้อ 11 (1) ทุกคนที่ถูกกล่าวหาว่าทำผิดทางอาชญา มีสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ ได้ว่ามีผิดตามกฎหมายในการพิจารณาเปิดเผย ซึ่งตนได้รับหลักประกันบรรดาที่จำเป็นสำหรับการต่อสู้คดี

(2) จะถือบุคคลใด ๆ ว่ามีความผิดทางอาญาเนื่องด้วยการกระทำหรือละเว้นใด ๆ อันมิได้จัดเป็นความผิดทางอาชญาตามกฎหมายแห่งชาติหรือกฎหมายระหว่างประเทศในขณะที่ได้กระทำการนั้นขึ้นไม่ได้ และจะลงโทษอันหนักกว่าที่ใช้อยู่ในขณะที่ได้กระทำความผิดทางอาชญานั้นไม่ได้

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.1/4 แสดงออกถึงการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด ม. 3/3 วิเคราะห์รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมและการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ

จุดประสงค์ ผู้เรียนสามารถ

1. บอกแนวทางของกระบวนการยุติธรรมที่ควรจะเป็นได้
2. อธิบายถึงความสำคัญของกระบวนการยุติธรรมได้

ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม

ชั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ผู้สอนแสดงภาพข่าว เรื่อง คดีเสือดำ แล้วถามผู้เรียนดังนี้
 - 1.1 ผู้เรียนมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับคดีฆ่าเสือดำ (แนวคำตอบ: พิจารณาตามคำตอบของผู้เรียน)
 - 1.2 ปัจจุบันประเทศไทยมีการตัดสินคดีความที่ไหน (แนวคำตอบ: ศาล)
 - 1.3 และถ้าผู้เรียนต้องการพิจารณาและตัดสินคดีตามที่กฎหมายกำหนดจะต้องอาศัยอำนาจใด (แนวคำตอบ : อำนาจตุลาการ)
2. ผู้สอนกล่าวว่า “การตัดสินคดีความเพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เดือดร้อนเป็นอำนาจหน้าที่ของอำนาจตุลาการ ดังนั้น วันนี้เราจะมาเรียน เรื่อง กระบวนการยุติธรรม” จากนั้นผู้สอนเขียนชื่อเรื่องบนกระดาน

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ผู้เรียนร่วมกิจกรรม “ใครฆ่าแนนโน๊ะ” โดยสมมติให้ผู้เรียนทุกคนเป็นผู้พิพากษา มีอำนาจในการตัดสินคนผิดมาลงโทษ โดยนักเรียนจะมีสิทธิในการเลือกตัดสินคนที่กระทำความผิดได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น

2. ผู้สอนให้นักเรียนศึกษาสถานการณ์จำลอง “ใครฆ่าแนนโน๊ะ” จากใบกิจกรรมที่ 3.1 ผู้สอนตั้งประเด็นคำถามเพื่อให้ผู้เรียนตัดสินใจ ดังนี้

“ผู้เรียนคิดว่าใครฆ่าแนนโน๊ะ ใครคือ ฆาตกร”

3. ผู้เรียนร่วมตัดสินว่าใครเป็นฆาตกร จากนั้นผู้สอนถามเหตุผลในการตัดสินของผู้เรียน

4. ผู้สอนเฉลยว่าใครคือฆาตกรตัวจริงพร้อมสร้างข้อสรุปจากเหตุการณ์ โดยการตั้งคำถาม ดังนี้

4.1 ผู้เรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับการตัดสินคนร้ายผิดคน (แนวคำตอบ: พิจารณาตามคำตอบของผู้เรียน)

4.2 ผู้เรียนร่วมกันคิดว่ากระบวนการยุติธรรมจริง ๆ ควรเป็นเช่นใด (แนวคำตอบ: ให้ความสำคัญในทางกฎหมายแก่ทุกคนโดยเท่าเทียมกัน)

5. ผู้เรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 4-5 กลุ่ม ทบทวนกระบวนการสืบสวนคดีฆาตกรรมจากสถานการณ์จำลอง “ใครฆ่าแนนโน๊ะ” เขียนแผนผังมโนทัศน์นำเสนอกระบวนการยุติธรรมที่ควรจะเป็น

6. ผู้เรียนส่งตัวแทนออกมานำเสนอแผนผังมโนทัศน์ กลุ่มละไม่เกิน 5 นาที ผู้สอนเพิ่มเติมให้สมบูรณ์
ขั้นสรุปกิจกรรม

1. ผู้เรียนร่วมอภิปรายตามประเด็น ดังนี้

1.1 “แพะรับบาป” เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมหรือไม่ อย่างไร

1.2 “กระบวนการยุติธรรมมีความสำคัญพลเมืองทุกคนอย่างไร”

2. ผู้สอนเชื่อมโยงคำตอบของผู้เรียนและอธิบายให้สมบูรณ์

3. ผู้เรียนสรุปการเรียนรู้ของตนเองในบันทึกการเรียนรู้ (Learning Journal)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพข่าว คดีฆ่าเสือดำ
2. ใบกิจกรรมที่ 3.1 สถานการณ์จำลอง เรื่อง ใครฆ่าแนนโน๊ะ
3. กระดาษและอุปกรณ์เครื่องเขียน

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. นักเรียนสามารถบอกแนวทางของกระบวนการยุติธรรมที่ควรจะเป็นได้	การทำแผนผังมโนทัศน์	แผนผังมโนทัศน์	ดี : เขียน เรียบเรียงความคิดได้ตรงประเด็น ชัดเจน จัดเรียงข้อมูลของผังความคิดได้ครบถ้วน ทุกประเด็น และจัดวางเป็นระเบียบเรียบร้อยดีมาก พอใช้ : เขียน เรียบเรียงความคิดได้ และถูกต้อง จัดเรียงข้อมูลของผังความคิดได้ แม้จะขาดในบางประเด็นหลัก และประเด็นรองในบางส่วนบ้าง ปรับปรุง : เขียน และเรียบเรียงความคิดสอดคล้องกับประเด็น จัดเรียงข้อมูลของผังความคิดไม่ครบถ้วน
2. นักเรียนสามารถอธิบายถึงความสำคัญของกระบวนการยุติธรรมได้	การทำแผนผังมโนทัศน์	แผนผังมโนทัศน์	ดี : เขียน เรียบเรียงความคิดได้ตรงประเด็น ชัดเจน จัดเรียงข้อมูลของผังความคิดได้ครบถ้วน ทุกประเด็น และจัดวางเป็นระเบียบเรียบร้อยดีมาก พอใช้ : เขียน เรียบเรียงความคิดได้ และถูกต้อง จัดเรียงข้อมูลของผังความคิดได้ แม้จะขาดในบางประเด็นหลัก และประเด็นรองในบางส่วนบ้าง ปรับปรุง : เขียน และเรียบเรียงความคิดสอดคล้องกับประเด็น จัดเรียงข้อมูลของผังความคิดไม่ครบถ้วน

ข้อเสนอแนะ

1. ในส่วนของขั้นนำเข้าสู่บทเรียนครูผู้สอนสามารถปรับใช้ภาพของเหตุการณ์ที่เกิดในปัจจุบันได้ (แทนภาพข่าวกรณีเสื้อดำ)
2. ผู้สอนสามารถหาปรับเปลี่ยนสถานการณ์จำลองและค้นคว้าจากสื่อทั่วไปมาเพิ่มเติมได้ เช่น กรณีแพะรับบาป

อภิธานศัพท์

กระบวนการยุติธรรม ตามความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานว่า วิธีการดำเนินการให้ความคุ้มครองและสิทธิเสรีภาพและให้เป็นธรรมในทางกฎหมายแก่บุคคล โดยบุคลากรและองค์กรหรือสถาบันต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่บริหารงานยุติธรรม ได้แก่ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ทนายความ ศาลกระทรวงยุติธรรม และกรม

ใบกิจกรรมที่ 3.1

สถานการณ์จำลอง “ใครฆ่าแนนโน๊ะ”

แนนโน๊ะ ไฮโซสุดสวยผู้มั่งคั่ง เศรษฐี 1,000 ล้าน เมื่อเธออายุเพียง 10 ขวบ แม่ของเธอได้เสียชีวิตลงทิ้งให้เธออยู่กับพ่อ พี่ชาย ซึ่งทำงานอยู่ต่างประเทศ พี่สะใภ้ และคนงานในบ้าน ด้วยความที่เธอเป็นลูกสาวคนเดียวจึงได้รับการเอาใจเป็นพิเศษ จึงทำให้เธอโตมามีนิสัยขี้น้อยใจ ทุกคนต้องตามใจเธอ ถ้าไม่ทำตามความต้องการของเธอ เธอจะอาละวาดและทำร้ายบุคคลผู้นั้นไม่เว้นแม้แต่ผู้เป็นพ่อ แต่คนที่จะโดนบ่อยที่สุดก็คือนางแซไซ จนถึงเมื่อเย็นวันจันทร์ที่ผ่านมาเธอได้ถูกฆาตกรรม ซึ่งภายในบ้านของแนนโน๊ะ มีคนอื่น ๆ อาศัยอยู่อีก 5 คน ได้แก่

นายประยุทธ์ ผู้เป็นพ่อ, นายประเสริฐ พ่อครัว, นางแซไซ แม่บ้าน, นายเปรมชัย คนสวน, นางสาวรำ พี่สะใภ้ ตำรวจได้สอบปากคำผู้ต้องสงสัยทั้ง 5 คน ดังนี้

1. นายประยุทธ์ กำลังอ่านหนังสืออยู่ในห้องนอน
2. นายประเสริฐ กำลังทำอาหารเข้าอยู่ในครัว
3. นางแซไซ กำลังแนะนำคนทำงานในห้องนั่งเล่น
4. นายเปรมชัย กำลังรดน้ำต้นไม้ที่สวนหลังบ้าน
5. นางสาวรำ กำลังแต่งตัวออกไปงานเลี้ยง

หมายเหตุ ฆาตกร ตัวจริง คือ นายประเสริฐ เนื่องจากแนนโน๊ะ ไฮโซสุดสวยผู้มั่งคั่ง ได้ถูกฆาตกรรมเมื่อเย็นวันจันทร์ แต่นายประเสริฐ ให้การว่า กำลังทำอาหารเข้าอยู่ในครัว ซึ่งไม่สอดคล้องกับเหตุการณ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ใครได้ใครเสีย

จำนวน 2 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

พื้นที่สาธารณะเป็นบริเวณที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของส่วนรวม ประชาชนทุกคนสามารถใช้ประโยชน์และเข้าถึงได้ พื้นที่สาธารณะเป็นได้ทั้งรูปธรรมและนามธรรม กล่าวคือ รูปธรรมของพื้นที่สาธารณะคือพื้นที่ทางกายภาพที่กำหนดขอบเขตไว้แน่นอนเป็นพื้นที่ของรัฐหรือเอกชนจัดสรรให้ เช่น สวนสาธารณะ โรงเรียน โรงพยาบาล เป็นต้น ส่วนพื้นที่นามธรรม เช่น สื่อสังคมออนไลน์ กลุ่มทางสังคม หรือพื้นที่ทางวัฒนธรรม เป็นต้น เนื่องจากในพื้นที่ส่วนรวม ทุกคนควรได้รับประโยชน์และเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมเป็นธรรม และพื้นที่ควรได้รับการดูแลให้ทุกคนได้ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปฏิกญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 21 (1) ทุกคนมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในรัฐบาลของประเทศตน จะเป็นโดยตรงหรือโดยการผ่านทางผู้แทนซึ่งได้เลือกตั้งโดยอิสระ

(2) บุคคลมีสิทธิที่เข้าถึงบริการสาธารณะในประเทศของตนโดยเสมอภาค

(3) เจตจำนงของประชาชนจะต้องเป็นมูลฐานแห่งอำนาจของรัฐบาล เจตจำนงนี้จะต้องแสดงออกทางการเลือกตั้งตามกำหนดเวลา และอย่างแท้จริง ซึ่งอาศัยการออกเสียงกันอย่างทั่วไประหว่างและเสมอภาค และการลงคะแนนลับ หรือวิธีการลงคะแนนโดยอิสระอย่างอื่นทำนองเดียวกัน

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.3/4 วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง

จุดประสงค์ ผู้เรียนสามารถ

1. อภิปรายเกี่ยวกับสภาพการใช้พื้นที่สาธารณะได้
2. เสนอแนวทางการใช้พื้นที่สาธารณะในประเทศไทยและชุมชนได้

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ผู้เรียนอ่านสถานการณ์ที่ผู้สอนกำหนดให้ จากนั้นร่วมกันสนทนาในประเด็นคำถาม ดังนี้
2. ผู้เรียนเขียนคำตอบลงในกระดาษ จากนั้นผู้สอนสุ่มผู้เรียน 2-3 คน ให้แสดงความคิดเห็นให้เพื่อนฟัง

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้เรียนร่วมกันปฏิบัติกิจกรรม “ใครได้ใครเสีย” โดยผู้สอนกำหนดบทบาทของผู้เรียน โดยการแจกบัตรสถานภาพให้ผู้เรียนซึ่งแบ่งเป็น 6 สถานภาพ ดังนี้

- 1.1 เด็ก
- 1.2 ผู้สูงอายุ
- 1.3 คนพิการ
- 1.4 พระสงฆ์/นักบวช
- 1.5 เพศที่สาม
- 1.6 แรงงานต่างด้าว

2. จากนั้นผู้สอนติดจำนวนร้อยละ 5 ระดับ ลงบนกระดานหน้าชั้นเรียน ตามภาพ

3. ผู้สอนกำหนดรอบสถานการณแบ่งเป็น 5 รอบ ดังนี้

รอบที่ 1 โรงพยาบาล

รอบที่ 2 โรงเรียน

รอบที่ 3 สะพานลอย

รอบที่ 4 รถโดยสารประจำทาง

รอบที่ 5 สวนสาธารณะ

4. จากนั้นให้ผู้เรียนแต่ละคนประเมินตนเองว่าสถานที่แต่ละแห่ง ผู้เรียนคิดว่าสถานภาพที่ตนเองได้รับนั้นได้ประโยชน์ร้อยละเท่าใด (0, 25, 50, 75, 100)

5. เมื่อผู้เรียนประเมินตนเองตามระดับที่ผู้สอนกำหนดให้ ผู้เรียนจะต้องเคลื่อนย้ายตนเองไปยังกลุ่มที่ตนเองเลือกในแต่ละรอบ

ขั้นสรุปกิจกรรม

1. ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันอภิปรายประเด็นคำถามจากการทำกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1.1 “เมื่อผู้เรียนได้รับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น ผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงการเลือกกระตบการได้ประโยชน์ของตนเองหรือไม่ เพราะเหตุใด”

1.2 “ในสังคมไทยของเราผู้เรียนมีความคิดเห็นอย่างไรในเรื่องความเท่าเทียมตามหลักสิทธิมนุษยชนที่ทุกคนควรมีสติเข้าถึงพื้นที่ สาธารณะ 100% เท่ากันทุกคน”

2. ผู้เรียนเสนอความคิดเห็นโดยการเสนอแนวทางการใช้พื้นที่สาธารณะในประเด็น “สิ่งที่ผู้เรียนอยากเปลี่ยนแปลงพื้นที่สาธารณะในประเทศไทย”

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบกิจกรรมที่ 4.1 สถานการณ์การใช้พื้นที่สาธารณะ
2. ใบกิจกรรมที่ 4.2 การ์ดสถานภาพกิจกรรม “ใครได้ใครเสีย”
3. ข้อความจำนวนร้อยละ 5 ระดับ
4. ภาพพื้นที่สาธารณะ 5 แห่ง ประกอบด้วย โรงพยาบาล โรงเรียน สะพานลอย รถโดยสารประจำทาง และสวนสาธารณะ
5. การใช้พื้นที่สาธารณะ

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. ผู้เรียนสามารถอธิบายเกี่ยวกับสภาพการใช้พื้นที่สาธารณะ	ประเมินจากการอธิบายในชั้นเรียน	แบบบันทึกการตอบคำถามจากการอธิบาย	ดี : อภิปราย ประเด็นต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงการใช้พื้นที่สาธารณะ และอธิบายเหตุผลได้ชัดเจน สัมพันธ์กัน มากกว่า 2 ประเด็นขึ้นไป พอใช้ : อภิปราย ประเด็น ต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงการใช้พื้นที่สาธารณะได้บางส่วน และอธิบายเหตุผลได้ชัดเจน สัมพันธ์กันส่วนใหญ่ ปรับปรุง : อภิปราย ประเด็นต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงการใช้พื้นที่สาธารณะไม่ถูกต้อง และอธิบายเหตุผลไม่ชัดเจนและ/หรือไม่สัมพันธ์กัน
2. ผู้เรียนสามารถเสนอแนวทางการใช้พื้นที่สาธารณะ ในประเทศไทยและชุมชนได้	การตอบคำถามในชั้นเรียน	แบบประเมินการตอบคำถามในชั้นเรียน	ดี : เสนอแนวทางการใช้พื้นที่สาธารณะในประเทศไทย และชุมชนได้อย่างชัดเจน สัมพันธ์กัน พอใช้ : เสนอแนวทางการใช้พื้นที่สาธารณะในประเทศไทยและชุมชนได้ชัดเจนบางส่วน สัมพันธ์กันส่วนใหญ่ ปรับปรุง : เสนอแนวทางการใช้พื้นที่สาธารณะในประเทศไทยและชุมชนได้ไม่ชัดเจนและ/หรือไม่สัมพันธ์กัน

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้สอนสามารถเลือกบริบทสถานที่ให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน
2. ผู้สอนสามารถเชื่อมโยงประเด็นต่าง ๆ สู่นโยบายสาธารณะได้

อภิธานศัพท์

พื้นที่สาธารณะ¹ คือ พื้นที่สาธารณะเป็นบริเวณที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของส่วนรวม พื้นที่สาธารณะเป็นได้ทั้งรูปธรรมและนามธรรม กล่าวคือ รูปธรรมของพื้นที่สาธารณะคือพื้นที่ทางกายภาพที่กำหนดขอบเขตไว้แน่นอน เช่น สวนสาธารณะ โรงเรียน โรงพยาบาล เป็นต้น ส่วนพื้นที่นามธรรม เช่น สื่อสังคมออนไลน์ กลุ่มทางสังคม หรือพื้นที่ทางวัฒนธรรม เป็นต้น

¹ Unknown. (2556). แนวคิดพื้นที่สาธารณะ. สืบค้นจาก <http://kusumakooyai.blogspot.com/2013/05/blog-post.html>

ใบกิจกรรมที่ 4.1

เธอผ่าน อะไรมาบ้าง

นายสำนึกอาศัยอยู่กับพ่อแม่ในหมู่บ้านแสนสุข พ่อแม่มีลูก 2 คน คือนายสำนึกและนายจิตอาสา พ่อแม่เป็นคนมีระเบียบวินัยมาก อยากให้ลูกเป็นคนดี จึงออกกฎไม่ยอมให้ลูกที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ออก หรือ กลับบ้านหลัง 4 ทุ่ม นายสำนึกอายุ 16 ปี นายจิตอาสา อายุ 18 ปี วันหนึ่งนายสำนึกกลับบ้านหลัง 4 ทุ่ม พ่อแม่โกรธมากจึงหักค่าใช้จ่ายประจำสัปดาห์และตัดสิทธินายสำนึกหลายอย่างในบ้าน นายสำนึกไม่เข้าใจว่าทำไม พ่อแม่ต้องให้กลับบ้านเร็ว จึงเดินออกไปที่ สนามเด็กเล่นหน้าหมู่บ้าน ทันใดนั้นก็มองเห็นตู้โทรศัพท์ข้างถนนหน้าหมู่บ้าน จึงเดินออกไปโทรศัพท์เพื่อคุยกับเพื่อน แต่โทรศัพท์เสีย เกิดโมโหจึงทุบโทรศัพท์แตกและเดินกลับบ้าน

ที่มา : นายสุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์. สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมืองสถาบันพระปกเกล้า

“จากสถานการณ์ข้างต้น พื้นที่สาธารณะ คืออะไรบ้าง” และ
“ในชีวิตประจำวันผู้เรียนเคยใช้ประโยชน์จากพื้นที่สาธารณะใดบ้าง”

ใบกิจกรรมที่ 4.2

การ์ดสถานภาพ กิจกรรม ใครได้ใครเสีย

เด็ก

พระสงฆ์

คนพิการ

ผู้สูงอายุ

แรงงานต่างด้าว

เพศที่สาม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง “Voice Kids”

จำนวน 2 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงออก แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และแสดงความคิดเห็น เสรีภาพในการแสดงออกเป็นพื้นฐานของความเจริญของสังคม และความงอกงามของปัจเจกบุคคล คุณภาพการศึกษา และการเข้าถึงความยุติธรรม ล้วนมีพื้นฐานจากการที่บุคคลทุกคนในสังคมมีเสรีภาพที่จะพูด เขียน แลกเปลี่ยน หรือถกเถียงความคิดเห็นต่าง ๆ ในพื้นที่สาธารณะ เพื่อให้ความคิดเหล่านั้นพัฒนาต่อยอดนำไปสู่การแก้ปัญหาและความเจริญรุ่งเรืองของชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ปฏิกณฺยาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 19 ทุกคนมีสิทธิในอิสรภาพแห่งความเห็นและการแสดงออกสิทธินี้รวมถึงอิสรภาพในการที่จะถือเอาความคิดโดยปราศจากความแทรกสอดและที่จะแสวงหา รับและแจกจ่ายข่าวสาร และความคิดเห็นไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ และโดยไม่คำนึงถึงเขตแดน

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.1/1 ปฏิบัติตามกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิของบุคคล

จุดประสงค์ ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายความสำคัญของสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมได้
2. วิเคราะห์สถานการณ์หรือประเด็นต่าง ๆ ของปัญหาที่เกิดขึ้นได้
3. เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนได้

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ผู้สอนแสดงภาพที่สะท้อนถึงปัญหาการศึกษาไทย จำนวน 4-5 ภาพ พร้อมทั้งตั้งคำถามเพื่อนำเข้าสู่กิจกรรม ดังนี้

1.1 ผู้เรียนคิดว่าภาพดังกล่าวสะท้อนถึงปัญหาใด (แนวคำตอบ : ภาพที่ 1 ปัญหาการทะเลาะวิวาท/ปัญหาการทำร้ายร่างกาย ภาพที่ 2 ปัญหาการศึกษา ภาพที่ 3 ปัญหาความไร้ระเบียบวินัย/ความสกปรก ภาพที่ 4 ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา/วัสดุสื่อ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ของผู้เรียนมีไม่เพียงพอ)

1.2 ผู้เรียนเคยพบเห็นหรือประสบกับปัญหาเหล่านี้หรือไม่ อย่างไร

(แนวคำตอบ : ขึ้นอยู่กับแนวคำตอบของผู้เรียน)

1.3 ผู้เรียนคิดว่าปัญหาดังกล่าวเกิดจากสาเหตุใด

(แนวคำตอบ : ครอบครัวขาดความอบอุ่น งบประมาณมีไม่เพียงพอ ขาดความรับผิดชอบ เป็นต้น)

2. ผู้สอนสุ่มผู้เรียนออกมาแสดงความคิดเห็น เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่ขั้นดำเนินกิจกรรม

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้สอนแจกใบกิจกรรมที่ 5.2 ผังกราฟฟิกกระบวนการแก้ปัญหาในโรงเรียนให้กับผู้เรียนคนละ 1 แผ่น จากนั้นให้ผู้เรียนสำรวจสภาพปัญหาภายในโรงเรียนของตนเองว่ามีปัญหาใดบ้างคนละ 2-3 ปัญหา โดยเขียนปัญหาดังกล่าวลงในกระดาษที่แจกให้

2. เมื่อผู้เรียนดำเนินการขั้นตอนที่ 1 เสร็จสิ้นแล้ว ให้ผู้เรียนสำรวจคำตอบของตนเองว่าสอดคล้องกับประเด็นสภาพปัญหาภายในโรงเรียนที่ผู้สอนกำหนดให้ประเด็นใดบ้าง โดยให้ผู้เรียนเลือกเข้ากลุ่มได้ 1 ประเด็น (จำนวนการเข้ากลุ่มนั้นจะต้องคละกลุ่มโดยให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มมีจำนวนใกล้เคียงกัน) ซึ่งผู้สอนกำหนดประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนที่ต่างกัน ทั้งหมด 5 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

ประเด็นที่ 2 ปัญหาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน

ประเด็นที่ 3 ปัญหาภาวะเป็ยบและข้อบังคับของโรงเรียน

ประเด็นที่ 4 ปัญหาของกระบวนการบริหารจัดการภายในโรงเรียนที่มีความเกี่ยวข้องกับครูสอนและผู้บริหาร

ประเด็นที่ 5 ปัญหาของเพื่อนภายในชั้นเรียนและต่างชั้นเรียน

3. เมื่อผู้เรียนเข้ากลุ่มตามประเด็นที่ครูกำหนดให้ตามขั้นตอนที่ 2 เสร็จสิ้นแล้ว ผู้สอนแจกกระดาษฟลิปชาร์ตให้ผู้เรียน กลุ่มละ 1 แผ่น โดยบอกกติกาและดำเนินกิจกรรม ดังนี้

3.1 ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละคนภายในกลุ่ม ร่วมกันเล่าปัญหาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนตามประเด็นที่ตนเองเขียนไว้ให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนที่กลุ่มของตนเองได้รับ โดยเขียนปัญหาของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มลงในกระดาษฟลิปชาร์ตที่ผู้สอนแจกให้

3.2 เมื่อสมาชิกทุกคนในกลุ่มเล่าประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนตามประเด็นที่กำหนดให้เสร็จสิ้นแล้ว หลังจากนั้นผู้สอนให้ผู้เรียนภายในกลุ่มร่วมกันอภิปรายสาเหตุของปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น

3.3 เมื่อผู้เรียนภายในกลุ่มร่วมกันอภิปรายสาเหตุของปัญหาเสร็จสิ้นแล้ว ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน กลุ่มละ 3-5 นาที โดยเมื่อผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอเสร็จสิ้นแล้ว ผู้สอนติดกระดาษฟลิปชาร์ตของผู้เรียนรอบห้องเรียน

4. เมื่อดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนที่ 3 เสร็จสิ้นแล้ว ผู้สอนให้ผู้เรียนทั้งหมดนั่งล้อมวงเป็นวงกลม และดำเนินกิจกรรม ดังนี้

4.1 ผู้สอนให้ผู้เรียนร่วมกันสร้างข้อเสนอในการแก้ไขบันทึกที่บุคคลในใบกิจกรรมที่ 5.2 ปัญหาภายในโรงเรียน โดยให้ผู้เรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนข้างขวาหรือข้างซ้ายของตน เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วผู้สอนสุ่มผู้เรียนแสดงความคิดเห็น โดยผู้สอนเขียนข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียนลงบนกระดาน

4.2 เมื่อสร้างข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียนเสร็จสิ้นแล้ว ผู้สอนตั้งคำถามดังประเด็นต่อไปนี้

4.2.1 ข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียน ประเด็นใดบ้างที่นักเรียนสามารถแก้ไขเองได้ ประเด็นใดบ้างที่ต้องให้ผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ภาครัฐ ภาคเอกชนหรือหน่วยงานภายนอกแก้ไขปัญหา

4.2.2 เมื่อปัญหาเหล่านี้ผู้เรียนไม่สามารถแก้ไขปัญหาเองได้ ผู้เรียนจะมีวิธีการหรือแนวทางอย่างไรให้ปัญหาเหล่านี้ได้รับการแก้ไข

4.2.3 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายประเด็นดังกล่าว

ขั้นสรุปกิจกรรม

1. ผู้สอนให้ผู้เรียนยืนแล้วจับมือเป็นวงกลม โดยรอบที่ 1 ผู้สอนเป็นคนในการกำหนดสุ่มเลือกผู้เรียนจำนวน 10 - 12 คน ในวงกลมให้ยืนเอนหลัง โดยมีกติกาว่า “ระหว่างที่ผู้เรียนเอนหลังนั้น ห้ามล้มและห้ามปล่อยมือออกจากกัน”

2. เมื่อผู้เรียนดำเนินกิจกรรมตามข้อ 1 เสร็จสิ้นแล้ว รอบที่ 2 ผู้สอนให้ผู้เรียนสมาชิกในกลุ่มร่วมกันกำหนดวางแผนเป็นคนสุ่มเลือกสมาชิกในวงกลมเองจำนวน 10 - 12 คน ในวงกลมให้ยืนเอนหลัง โดยมีกติกาเช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 1

3. เมื่อผู้เรียนดำเนินกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว ผู้สอนตั้งคำถาม โดยให้นักเรียนเขียนคำตอบลงในกระดาษที่แจกให้ โดยมีประเด็นคำถาม ดังนี้

3.1 การทำกิจกรรมทั้งสองรอบนั้น มีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

(แนวคำตอบ : แตกต่างกัน เมื่อผู้สอนเป็นคนกำหนดสมาชิกในกลุ่มให้ยืนเอนหลัง ทำให้สมาชิกในกลุ่มวงกลมล้มได้ง่าย แต่เมื่อให้ผู้เรียนในกลุ่มเป็นคนวางแผนกำหนดสมาชิกในกลุ่มให้ยืนเอนหลังเอง ทำให้ในวงกลมนั้นล้มได้ค่อนข้างยาก)

3.2 ผู้เรียนได้ข้อคิดหรือประเด็นใดบ้างจากกิจกรรมดังกล่าว

(แนวคำตอบ: การมีส่วนร่วมและการมีสิทธิเสรีภาพ โดยไม่ถูกละเมิด การวางแผนการทำงานเป็นทีม)

3.3 ผู้สอนสรุปประเด็นและผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมโดยการเปรียบเทียบวงกลมของผู้เรียนเป็นโรงเรียน สังคม หรือประเทศ การที่ผู้สอนเป็นคนกำหนดให้ผู้เรียนเป็นคนเอนหลังเองเปรียบเสมือนการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็น และการที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทั้งหมดเป็นคนวางแผนและกำหนดสมาชิกของตนเองเป็นคนเอนหลังเองเปรียบเสมือนการให้สิทธิเสรีภาพในการมีส่วนร่วม

3.4 ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนวาดรูปที่แสดงให้เห็นถึงผลที่เกิดขึ้นจากการให้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วม และการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปร่วมกัน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบกิจกรรมที่ 5.1 ภาพที่สะท้อนถึงปัญหาการศึกษาไทย
2. ใบกิจกรรมที่ 5.2 พังกราฟฟิกกระบวนการแก้ไขปัญหาในโรงเรียน
3. ใบงานสำหรับวาดภาพ
4. ดินสอหรือปากกาสำหรับใช้ในการบันทึกของนักเรียนแต่ละคน
5. ปากกาเขียนกระดาษฟลิปชาร์ต
6. กระดาษฟลิปชาร์ต
7. กระดาษ A4
8. กาวสองหน้า
9. กระดาษวาดรูป

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. ผู้เรียนสามารถอธิบาย ความสำคัญของสิทธิและ เสรีภาพในการแสดงความคิด เห็นและการมีส่วนร่วมได้	การเขียนข้อคิด และประเด็น ที่ได้รับจาก กิจกรรม	แบบประเมิน การเขียนข้อคิด และประเด็น ที่ได้รับจาก กิจกรรม	ดี : อธิบายพร้อมยกตัวอย่าง ข้อคิดและ ประเด็นต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญ ของสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิด เห็นและการมีส่วนร่วมได้ และอธิบายเหตุผล ได้ชัดเจน สัมพันธ์กัน พอใช้ : อธิบายพร้อมยกตัวอย่าง ข้อคิดและ ประเด็นต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญ ของสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิด เห็นและการมีส่วนร่วมได้บางส่วน และ อธิบายเหตุผลได้ชัดเจน สัมพันธ์กันส่วนใหญ่
2. ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ สถานการณ์หรือประเด็น ต่าง ๆ ของปัญหาที่เกิดขึ้น ได้	การทำผังความ คิด	แบบประเมินผัง ความคิด	ดี : วิเคราะห์สถานการณ์ ประเด็นต่าง ๆ ของปัญหาได้อย่างชัดเจน สัมพันธ์กัน พอใช้ : วิเคราะห์สถานการณ์ ประเด็น ต่าง ๆ ของปัญหาได้ชัดเจนบางส่วน สัมพันธ์ กันส่วนใหญ่ ปรับปรุง : วิเคราะห์สถานการณ์ ประเด็น ต่าง ๆ ของปัญหาไม่ชัดเจนและ/หรือไม่ สัมพันธ์กัน
3. ผู้เรียนสามารถเสนอ แนวทางในการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนได้	การตอบคำถาม ในชั้นเรียน	แบบประเมิน การตอบคำถาม ในชั้นเรียน	ดี : เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ เกิดขึ้นภายในโรงเรียนได้อย่างชัดเจน สัมพันธ์กัน พอใช้ : เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนได้ชัดเจนบางส่วน สัมพันธ์กันส่วนใหญ่ ปรับปรุง : เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนได้ไม่ชัดเจนและ/ หรือไม่สัมพันธ์กัน

ข้อเสนอแนะ

1. ในขั้นนำสู่กิจกรรม ผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนตัวอย่างภาพหรือข่าวที่สะท้อนถึงปัญหาและคุณภาพของการศึกษาไทย ให้สอดคล้องกับบริบท สภาพแวดล้อมและความแตกต่างของผู้เรียนได้
2. ในขั้นดำเนินกิจกรรม ผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนปัญหาที่สะท้อนถึงปัญหภายในโรงเรียนตามบริบทของโรงเรียนตนเองได้ ทั้งนี้ปัญหภายในโรงเรียน ผู้สอนอาจจะเป็นผู้ให้ผู้เรียนร่วมกันกำหนดได้
3. การที่ผู้เรียนสำรวจสภาพปัญหาภายในโรงเรียนของตนเองสามารถใช้วิธีระบุปัญหาประกอบกับแผนที่ของโรงเรียน เพื่อให้ภาพของปัญหาที่ชัดเจนและช่วยให้เห็นปัจจัยต่าง ๆ ที่ช่วยนำไปสู่การคิดแก้ปัญหา ผู้สอนอาจสรุปประเด็นปัญหาทั้งหมดภายในโรงเรียน เพื่อให้เห็นถึงสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขอย่างชัดเจน

ความรู้สำหรับผู้สอน

สิทธิในเสรีภาพการพูดได้รับการยอมรับเป็นสิทธิมนุษยชนภายใต้ข้อ 19 แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และได้รับการยอมรับในกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ 19 แห่งกติกาฯ บัญญัติว่า “ทุกคนจักมีสิทธิออกความเห็นโดยไม่ถูกแทรกแซง” และ “ทุกคนจักมีสิทธิในเสรีภาพการพูด สิทธินี้จักรวมไปถึงเสรีภาพในการแสวงหาได้รับและส่งต่อข้อสนเทศและความคิดในทุกรูปแบบ โดยไม่คำนึงถึงขอบเขตไม่ว่าจะโดยการพูด การเขียนหรือการพิมพ์ในรูปของศิลปะ หรือผ่านสื่ออื่นใดที่เป็นทางเลือกของเขา” ข้อ 19 ยังบัญญัติต่อไปว่าการใช้สิทธิเหล่านี้ มี “หน้าที่และความรับผิดชอบพิเศษ” และอาจจะต้องถูกจำกัดบ้าง เมื่อจำเป็น “เพื่อความเคารพถึงสิทธิหรือชื่อเสียงของคนอื่น” หรือ “เพื่อคุ้มครองความมั่นคงของชาติหรือความสงบเรียบร้อย หรือการสาธารณสุข หรือศีลธรรม”

ใบกิจกรรมที่ 5.1
ภาพที่สะท้อนปัญหาของการศึกษาไทย

ภาพที่ 1 ปัญหาการทะเลาะวิวาท/ ปัญหาการทำร้ายร่างกาย	ภาพที่ 2 ปัญหาการศึกษา
ภาพที่ 3 ปัญหาการขาดความมีระเบียบ วินัย/ ปัญหาความสกปรก	ภาพที่ 4 ปัญหาความเหลื่อมล้ำทาง การศึกษา/วัสดุสื่อ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ของผู้เรียนมีไม่เพียงพอ

ใบกิจกรรมที่ 5.2

ผังกราฟฟิกกระบวนการแก้ปัญหาในโรงเรียน

สถานการณ์

ปัญหาที่เกิดขึ้น

แนวทางแก้ไขปัญหา					
แนวทางที่ 1		แนวทางที่ 2		แนวทางที่ 3	
จุดเด่น	จุดด้อย	จุดเด่น	จุดด้อย	จุดเด่น	จุดด้อย

ข้อสรุปแนวทางแก้ไขปัญหาคือดีที่สุด

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง ของของใคร ใครก็หวง

จำนวน 2 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

มนุษย์ทุกคนมีสิทธิในการครอบครองทรัพย์สินส่วนบุคคล รวมไปถึงการครอบครองทรัพย์สินสาธารณะร่วมกับผู้อื่นในสังคม ทุกคนจึงต้องเรียนรู้ที่จะปกป้องทรัพย์สินของตนเองและทรัพย์สินสาธารณะโดยไม่ไปละเมิดทรัพย์สินของผู้อื่นและสาธารณะอันจะนำไปสู่การสร้างความปลอดภัยให้แก่บุคคลอื่น

ปฏิกญาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง

- ข้อ 17 (1) ทุกคนมีสิทธิที่จะเป็นเจ้าของทรัพย์สินโดยลำพังตนเองเช่นเดียวกับโดยร่วมกับผู้อื่น
(2) บุคคลใด ๆ ที่จะถูกริบทรัพย์สินโดยพลการไม่ได้

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.1/1 ปฏิบัติตามกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิของบุคคล

จุดประสงค์ ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายความหมายของทรัพย์สินส่วนบุคคลและทรัพย์สินสาธารณะได้
2. วิเคราะห์ผลกระทบจากการละเมิดทรัพย์สินส่วนบุคคลของผู้อื่นและทรัพย์สินสาธารณะได้
3. เสนอแนวทางในการปกป้องทรัพย์สินส่วนบุคคลและทรัพย์สินสาธารณะได้

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ผู้สอนนำรูปภาพโทรศัพท์มือถือ ปาไม้ โรงเรียน บ้าน ห้องสมุด กระเป๋า ถนน ฯลฯ มาให้ผู้เรียนช่วยกันจำแนกว่า สิ่งใดเป็นทรัพย์สินส่วนบุคคล และทรัพย์สินสาธารณะ
2. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายความหมายและลักษณะของทรัพย์สินส่วนบุคคล และทรัพย์สินสาธารณะจากกิจกรรมข้างต้น
3. ผู้สอนนำภาพโรงงานอุตสาหกรรมปล่อยของเสียลงแม่น้ำลำคลอง จากนั้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์ และอภิปรายด้วยคำถาม ดังต่อไปนี้

3.1 จากภาพผู้เรียนคิดว่าสิ่งใดคือทรัพย์สินส่วนบุคคล และทรัพย์สินสาธารณะ
(แนวคำตอบ : โรงงานอุตสาหกรรม คือ ทรัพย์สินส่วนบุคคล, แม่น้ำลำคลอง คือ ทรัพย์สินสาธารณะ)

3.2 ผู้เรียนคิดว่าการกระทำของเจ้าของโรงงานถือเป็นการละเมิดทรัพย์สินสาธารณะหรือไม่ เพราะเหตุใด?

(แนวคำตอบ : เป็นการละเมิด เนื่องจากการปล่อยของเสียลงแม่น้ำลำคลองทำให้น้ำเน่าเสีย ส่งผลกระทบต่อส่วนรวม จนทำให้ประชาชนไม่สามารถใช้น้ำในการอุปโภคบริโภคได้)

3.3 ผู้เรียนคิดว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโรงงานอุตสาหกรรมปล่อยของเสียลงแม่น้ำลำคลอง มีอะไรบ้าง และมีใครบ้างที่ได้ผลกระทบดังกล่าว

(แนวคำตอบ: เกิดมลพิษทางน้ำ ปลาตาย น้ำส่งกลิ่นเหม็น ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน และทำให้ไม่สามารถใช้น้ำในการอุปโภคบริโภคได้ ส่วนผู้ได้รับผลกระทบ ได้แก่ ชุมชนที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำ ผู้คนที่สัญจรทางน้ำ เกษตรกร ชาวประมง ฯลฯ)

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ให้ผู้เรียนจับกลุ่ม กลุ่มละ 5 - 6 คน จำนวน 6 กลุ่ม จากนั้นผู้สอนแจกกระดาษหนังสือพิมพ์ ให้แต่ละกลุ่ม เพื่อนำไปสร้างเป็นอาณาเขตของกลุ่มตนเอง
2. ผู้สอนให้แต่ละกลุ่มระดมความคิดกันเพื่อสร้าง “บ้าน” ด้วยการปูกระดาษหนังสือพิมพ์ ลงบนพื้นให้เรียบร้อยที่สุด เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนได้นั่งลงในอาณาเขตบ้านของตนเอง
3. ผู้สอนแจกลูกบอลพลาสติกจำนวนกลุ่มละ 10 ลูก จากนั้นอธิบายกติกา ดังต่อไปนี้

3.1 แต่ละกลุ่มจะต้องโยนลูกบอลไปยังพื้นที่อื่นหรือกลุ่มอื่นจำนวนสามรอบ จำกัดเวลารอบละ 10 วินาที โดยมีเงื่อนไข คือ แต่ละรอบจะไม่ระบุจำนวนลูกบอล ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการลูกบอลของแต่ละกลุ่ม

3.2 ในขณะที่กำลังโยนลูกบอล แต่ละกลุ่มจะทำหน้าที่ในการปกป้องบ้านของตนเอง ด้วยการกำจัดลูกบอลให้อยู่ในอาณาเขตของกลุ่มตนเองให้น้อยที่สุด

4. หลังจากดำเนินกิจกรรมแล้ว ผู้สอนตั้งคำถามเพื่อชวนวิเคราะห์ประเด็น ดังต่อไปนี้

4.1 ผู้เรียนมีวิธีการใดบ้าง ในการปกป้องบ้านของตนเองให้มีลูกบอลเหลือน้อยที่สุด

(แนวคำตอบ : ขึ้นอยู่กับคำตอบของผู้เรียน)

4.2 หากบ้านของแต่ละกลุ่ม คือ ทรัพย์สินส่วนบุคคล ลูกบอลเป็นขยะที่ทุกกลุ่มต้องการกำจัด ผู้เรียนคิดว่าวิธีการปาลูกบอลไปยังบ้านของกลุ่มอื่น เป็นวิธีการที่เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

(แนวคำตอบ : ไม่เหมาะสม เนื่องจากการปาลูกบอลไปยังพื้นที่ของกลุ่มอื่น ถือเป็นการละเมิดสิทธิในทรัพย์สินส่วนบุคคลของผู้อื่น)

4.3 หากบ้านของแต่ละกลุ่ม คือ ทรัพย์สินส่วนบุคคล ลูกบอลเป็นขยะที่ทุกกลุ่มต้องการกำจัด ส่วนนอกอาณาเขต คือ ทรัพย์สินสาธารณะ เช่น ถนน แม่น้ำลำคลอง ผู้เรียนคิดว่าวิธีการปาลูกบอลไปยังพื้นที่นอกอาณาเขตบ้านของตนเอง เป็นวิธีการที่เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

(แนวคำตอบ : ไม่เหมาะสม เนื่องจากการปาลูกบอลไปยังพื้นที่นอกอาณาเขต ถือเป็นการละเมิดสิทธิในทรัพย์สินสาธารณะ)

4.4 การที่ทุกกลุ่มต้องการกำจัดขยะในบ้านของตนเอง ด้วยการปาขยะไปยังบ้านของกลุ่มอื่น และพื้นที่นอกอาณาเขต ผู้เรียนคิดว่า การกระทำดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่ออย่างไรบ้าง

(แนวคำตอบ : เกิดผลกระทบต่าง ๆ ดังนี้ 1) การปาขยะไปยังบ้านของกลุ่มอื่น ส่งผลให้ทรัพย์สินส่วนบุคคลของผู้อื่นได้รับความเสียหาย และเกิดความรำคาญใจต่อเจ้าของทรัพย์สิน 2) การปาขยะไปยังพื้นที่นอกอาณาเขต ส่งผลให้ทรัพย์สินสาธารณะเสื่อมโทรมลง ซึ่งทำให้ประชาชนขาดโอกาสในการเข้าถึงทรัพย์สินสาธารณะที่มีคุณภาพ)

4.5 การกระทำดังกล่าวถือเป็นการละเมิดสิทธิหรือไม่ อย่างไร

(แนวคำตอบ : เป็นการละเมิดสิทธิ เนื่องจากการกระทำดังกล่าว ส่งผลกระทบให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน)

4.6 หากเล่นกิจกรรมดังกล่าวอีกรอบ ผู้เรียนจะปรับเปลี่ยนวิธีการกำจัดลูกบอลอย่างไร ให้ส่งผลกระทบต่อส่วนรรมน้อยที่สุด?

(แนวคำตอบ : ขึ้นอยู่กับคำตอบของผู้เรียน)

5. ผู้สอนให้ผู้เรียนเดินเก็บลูกบอลทั้งหมดในห้องเรียน ภายในเวลา 5 วินาที จากนั้นชวนอภิปรายด้วยคำถาม ดังต่อไปนี้

5.1 ในขณะที่เก็บลูกบอล ผู้เรียนรู้สึกอย่างไร

(แนวคำตอบ : ระหว่างทำกิจกรรมคาดคะเนได้ว่า ผู้เรียนอาจรู้สึกตื่นเต้น วิดกกังวลว่าจะเก็บลูกบอลไม่เสร็จทันตามเวลา)

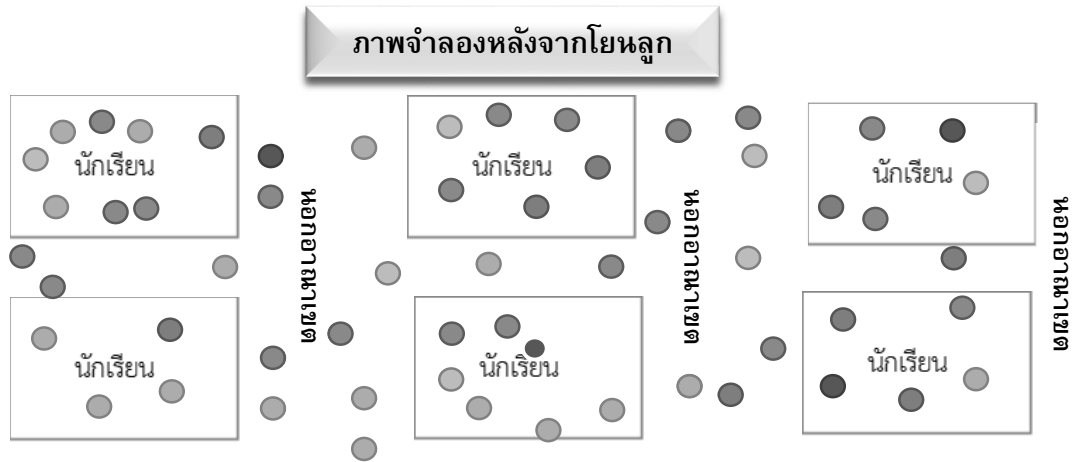
5.2 ในขณะที่เก็บลูกบอล ผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง

(แนวคำตอบ : ขึ้นอยู่กับคำตอบของผู้เรียน)

6. ผู้สอนอภิปรายเชื่อมโยงจากกิจกรรมว่าลูกบอลก็เปรียบเสมือนขยะ ของเสียที่ทุกคนร่วมกันสร้างขึ้นมา ยิ่งขยะมีจำนวนมากขึ้นเท่าไร การกำจัดก็จะยิ่งยุ่งยากมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนจะต้องรับผิดชอบร่วมกัน

7. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายว่า “เราจะใช้ทรัพยากรส่วนบุคคลและทรัพยากรสาธารณะอย่างมีความรับผิดชอบได้อย่างไร”

(แนวคำตอบ : ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า ระมัดระวังการกระทำของตนเองไม่ให้ไปละเมิดสิทธิในทรัพยากรของผู้อื่นและส่วนรวม)

ขั้นสรุปกิจกรรม

1. ผู้สอนและผู้เรียนสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน
2. ผู้สอนให้ผู้เรียนเขียนสะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้ในคาบเรียนนี้ลงในกระดาษฟลิปชาร์ต

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. การ์ดคำทรัพย์สินต่าง ๆ เช่น แม่น้ำ โทรศัพท์มือถือ โรงเรียน บ้าน ห้องสมุด กระเป๋า ฯลฯ
2. หนังสือพิมพ์
3. ลูกบอลพลาสติก
4. กระดาษฟลิปชาร์ต

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. ผู้เรียนสามารถอธิบายความหมายของทรัพย์สินส่วนบุคคลและทรัพย์สินสาธารณะได้	การตอบคำถามในชั้นเรียน	แบบประเมินการตอบคำถามในชั้นเรียน	ดี : อธิบายความหมายยกตัวอย่างทรัพย์สินส่วนบุคคล และทรัพย์สินสาธารณะได้ชัดเจนและสัมพันธ์กัน พอใช้ : อธิบายความหมายยกตัวอย่างทรัพย์สินส่วนบุคคลและทรัพย์สินสาธารณะได้ชัดเจนบางส่วนและสัมพันธ์กันบางส่วน ปรับปรุง : อธิบายความหมาย ยกตัวอย่างทรัพย์สินส่วนบุคคลและทรัพย์สินสาธารณะไม่ชัดเจนและไม่สัมพันธ์กัน
2. ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ผลกระทบจากการละเมิดทรัพย์สินส่วนบุคคลของผู้อื่นและทรัพย์สินสาธารณะได้อย่างชัดเจนสัมพันธ์กัน	การเขียนประเด็นที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรม	แบบประเมินการเขียนประเด็นที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรม	ดี : วิเคราะห์ ผลกระทบจากการละเมิดทรัพย์สินส่วนบุคคลของผู้อื่นและทรัพย์สินสาธารณะได้อย่างชัดเจนสัมพันธ์กัน พอใช้ : วิเคราะห์ ผลกระทบจากการละเมิดทรัพย์สินส่วนบุคคลของผู้อื่นและทรัพย์สินสาธารณะได้อย่างชัดเจนบางส่วนและสัมพันธ์กันบางส่วน ปรับปรุง : วิเคราะห์ ผลกระทบจากการละเมิดทรัพย์สินส่วนบุคคลของผู้อื่นและทรัพย์สินสาธารณะได้ไม่ชัดเจนและไม่สัมพันธ์กัน
3. ผู้เรียนสามารถเสนอแนวทางในการปกป้องทรัพย์สินส่วนบุคคลและทรัพย์สินสาธารณะ	การเขียนประเด็นที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรม	แบบประเมินการเขียนประเด็นที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรม	ดี : เสนอแนวทางในการปกป้องทรัพย์สินส่วนบุคคลและทรัพย์สินสาธารณะได้ อย่างชัดเจนและสัมพันธ์กัน พอใช้ : เสนอแนวทางในการปกป้องทรัพย์สินส่วนบุคคลและทรัพย์สินสาธารณะได้ อย่างชัดเจนบางส่วนและสัมพันธ์กันบางส่วน ปรับปรุง : เสนอแนวทางในการปกป้องทรัพย์สินส่วนบุคคลและทรัพย์สินสาธารณะได้ ไม่ชัดเจนและไม่สัมพันธ์กัน

ข้อเสนอแนะ

1. สามารถใช้วัสดุอื่น ๆ แทนลูกบอลพลาสติกได้
2. สามารถใช้วัสดุอุปกรณ์ที่แทนหนังสือพิมพ์ได้ เช่น นำผ้าผืนขนาดใหญ่ เชือก หรืออุปกรณ์ที่สามารถกันอาณาเขตบ้านได้
3. จำนวนลูกบอลในการโยนแต่ละครั้ง สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม
4. ก่อนทำกิจกรรม ผู้สอนควรกำชับให้ผู้เรียนระมัดระวังในการปาลูกบอล อาจมีการกำหนดกติกาเพิ่มเติมเพื่อควบคุมสถานการณ์ได้ตามความเหมาะสม

อภิธานศัพท์

1. ทรัพย์สินส่วนบุคคล คือชื่อเรียกทางกฎหมายของความเป็นเจ้าของในทรัพย์สินของนิติบุคคล ทรัพย์สินส่วนบุคคลแตกต่างจากทรัพย์สินสาธารณะที่เป็นของรัฐ ทรัพย์สินส่วนบุคคลอาจเป็นได้ทั้งสิ่งหามิทรัพย์สินส่วนตัว (สินค้าบริโภค) หรือสินค้าประเภททุน ทรัพย์สินส่วนบุคคลเป็นแนวคิดทางกฎหมาย ที่อธิบายและบังคับใช้ในระบบการเมืองของประเทศ
2. ทรัพย์สินสาธารณะ หมายถึง ทรัพย์สินของรัฐมีไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกันของประชาชน เช่น ถนนสาธารณะ แม่น้ำ ลำคลอง

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

ข่าวผลกระทบสิ่งแวดล้อม เช่น การปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำ สืบค้นจากออนไลน์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง คนคนแรงงาน

จำนวน 2 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

มนุษย์มีสิทธิได้รับความเป็นธรรมในการทำงาน ทั้งในเรื่องค่าจ้าง ชั่วโมงการทำงาน ความปลอดภัย คุณภาพชีวิต และสิทธิในการเรียกร้องหากไม่ได้รับความเป็นธรรม เพื่อให้มนุษย์ได้รับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเสมอภาค ไม่ถูกเอาเปรียบ ไม่ถูกเลือกปฏิบัติ และเกิดการเคารพอย่างเท่าเทียมกัน

ปฏิกูญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 23 (1) ทุกคนมีสิทธิในการทำงาน ในการเลือกงานโดยอิสระในเงื่อนไขอันยุติธรรม และเป็นประโยชน์แห่งการงาน และการคุ้มครองแห่งการว่างงาน

(2) ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับเงินค่าจ้างเท่าเทียมกันสำหรับงานเท่าเทียมกัน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใด ๆ

(3) ทุกคนที่ทำงานมีสิทธิที่จะได้รับค่าจ้างที่ยุติธรรมและเป็นประโยชน์ ที่จะให้ประกันแก่ตนเองและครอบครัวแห่งตน ซึ่งความเป็นอยู่อันคู่ควรแก่เกียรติศักดิ์ของมนุษย์ และถ้าจำเป็นก็จะต้องได้รับวิถีทางคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ เพิ่มเติมด้วย

(4) ทุกคนมีสิทธิที่จะจัดตั้ง และที่จะเข้าร่วมสหพันธกรรมกรเพื่อความคุ้มครองแห่งประโยชน์ของตน

มาตรฐานและตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม. 2/1 อธิบายและปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศ

ตัวชี้วัด ม. 3/2 มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน

จุดประสงค์ ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายการละเมิดสิทธิมนุษยชนในการทำงานได้
2. เสนอแนวทางคุ้มครองสิทธิการทำงานภายใต้หลักสิทธิมนุษยชนได้

ขั้นตอนดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. สนทนากับผู้เรียนเกี่ยวกับชีวิตการทำงานของครอบครัวตนเองว่าเป็นอย่างไรตามใบตารางสำรวจ
2. ผู้สอนตั้งคำถามเพื่อแลกเปลี่ยนกับผู้เรียนต่อไปว่า “ชีวิตแรงงานที่ทำงานอยู่ในโรงเรียน ผู้เรียนคิดว่าต่างหรือเหมือนกับชีวิตการทำงานของครอบครัวตนเองหรือไม่ อย่างไร”
3. ผู้สอนให้ผู้เรียนสำรวจชีวิตแรงงานในโรงเรียน เพื่อสำรวจและศึกษาถึงชีวิตการทำงาน โดยใช้ใบตารางสำรวจดังต่อไปนี้
4. หลังจากการสำรวจและศึกษาชีวิตแรงงาน ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนว่า “ชีวิตแรงงานคนใดบ้างที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน และถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างไร”

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้สอนสร้างสถานการณ์จำลองชีวิตแรงงาน โดยสมมติให้ผู้เรียนจำลองเป็นแรงงานที่จะต้องทำงานในโรงงาน ซึ่งมีโรงงานให้เลือกสำหรับการทำงาน 4 อยู่แห่ง ตามใบกิจกรรมที่ 7.2
2. หลังจากนั้นทำการเลือกโรงงาน แล้วให้ผู้เรียนทำการแลกเปลี่ยนกับเพื่อนร่วมกลุ่ม (ร่วมโรงงาน) ในประเด็นต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใดจึงเลือกโรงงานดังกล่าว
2. ผู้เรียนคิดว่าโรงงานที่ตนเลือกกำลังละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่ เพราะอะไร
3. จากข้อ 2 หากมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้น ผู้เรียนในฐานะแรงงานคนหนึ่ง จะมีข้อเสนอแนวทางคุ้มครองสิทธิการทำงานภายใต้หลักสิทธิมนุษยชนอย่างไรบ้าง

3. เมื่อผู้เรียนแลกเปลี่ยนแล้ว แต่ละกลุ่ม (โรงงาน) ทำการนำเสนอผ่านชิ้นงาน (โปสเตอร์ คลิป) ให้เพื่อนกลุ่มอื่นได้ฟังและร่วมตั้งข้อคำถามหรือข้อสงสัยเพิ่มเติม

ขั้นสรุปกิจกรรม

ผู้สอนและผู้เรียนร่วมสรุปการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นว่า “จากกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่ผ่านมา มีความเกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนอย่างไร”

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบกิจกรรมที่ 7.1 การสำรวจชีวิตแรงงานในโรงเรียน
2. ใบกิจกรรมที่ 7.2 สถานการณ์จำลองชีวิตแรงงาน
3. บุคลากรในโรงเรียน
4. โปสเตอร์รับสมัครงาน 4 โรงงาน

การวัดประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. ผู้เรียนสามารถอธิบายการละเมิดสิทธิมนุษยชนในการทำงาน	ดูจากการที่ผู้เรียนสามารถอธิบายตารางเปรียบเทียบชีวิตแรงงานในโรงเรียน	ตารางเปรียบเทียบชีวิตแรงงานในโรงเรียน	ดี : ผู้เรียนสามารถอธิบายการละเมิดสิทธิมนุษยชนในการทำงาน โดยมีการอ้างอิงข้อมูลจากการสำรวจมาสนับสนุนได้ครบถ้วน พอใช้ : ผู้เรียนสามารถอธิบายการละเมิดสิทธิมนุษยชนในการทำงาน โดยมีการอ้างอิงข้อมูลจากการสำรวจมาสนับสนุนได้ ปรับปรุง : ผู้เรียนสามารถอธิบายการละเมิดสิทธิมนุษยชนในการทำงาน
2. ผู้เรียนสามารถเสนอแนะทางคุ้มครองสิทธิการทำงานภายใต้หลักสิทธิมนุษยชน	ดูชิ้นงานแนวทางการคุ้มครองสิทธิการทำงานภายใต้หลักสิทธิมนุษยชนจากสถานการณ์จำลองชีวิตแรงงานในโรงงานของผู้เรียน	ชิ้นงานแนวทางการคุ้มครองสิทธิการทำงานภายใต้หลักสิทธิมนุษยชน	ดี : ผู้เรียนสามารถสร้างชิ้นงานนำเสนอแนะทางคุ้มครองสิทธิการทำงานภายใต้หลักสิทธิมนุษยชนได้ครอบคลุมทั้ง 4 ข้อ พอใช้ : ผู้เรียนสามารถสร้างชิ้นงานนำเสนอแนะทางคุ้มครองสิทธิการทำงานภายใต้หลักสิทธิมนุษยชนได้ 2-3 ข้อ ปรับปรุง : ผู้เรียนสามารถสร้างชิ้นงานนำเสนอแนะทางคุ้มครองสิทธิการทำงานได้อย่างน้อย 1 ข้อ

ข้อเสนอแนะ

1. ในการสำรวจชีวิตแรงงานในโรงเรียน ผู้สอนสามารถมอบหมายให้ผู้เรียนทำการบ้านนอกเวลาเรียนได้
2. แนวทางการประเมินการเรียนรู้ สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จากปฏินญาสาเกล้าด้วยสัทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง

ใบกิจกรรมที่ 7.1
การสำรวจชีวิตแรงงานในโรงเรียน

ประเด็นสำรวจ	ชีวิต ครอบครัว ตนเอง	ชีวิตของ	ชีวิตของ	ชีวิตของ	ชีวิตของ	ชีวิตของ
งานที่ทำ						
ลักษณะของงาน						
จำนวนค่าจ้าง/ค่าตอบแทนที่ได้รับ						
เวลาเริ่มทำงานและเลิกทำงาน ใน 1 วัน						
จำนวนวันหยุดใน 1 สัปดาห์						
ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่ (ถ้าประเด็นใดถูกละเมิดให้ใส่ เครื่องหมาย ✓)						

ใบกิจกรรมที่ 7.1
สถานการณ์จำลองชีวิตแรงงาน

โรงงานที่ 1	
เวลาการทำงาน	07.00 - 18.00 น.
กรณีเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุ	โรงงานจะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลทั้งหมด
วันหยุด	หยุดวันเสาร์
ลาคลอด	30 วัน
ทำงานล่วงเวลา	ได้ชั่วโมงละ 30 บาท

โรงงานที่ 2	
เวลาการทำงาน	08.00 - 16.00 น.
กรณีเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุ	โรงงานจะช่วย 50 เปอร์เซ็นต์ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด
วันหยุด	หยุดวันเสาร์ - อาทิตย์
ลาคลอด	60 วัน
ทำงานล่วงเวลา	ได้ชั่วโมงละ 20 บาท

โรงงานที่ 3	
เวลาการทำงาน	10.00 - 20.00 น.
กรณีเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุ	ลูกจ้างต้องจ่ายเอง
วันหยุด	หยุดวันเสาร์ ลาพักร้อนได้ 5 วัน
ลาคลอด	90 วัน
ทำงานล่วงเวลา	ได้ชั่วโมงละ 40 บาท

โรงงานที่ 4	
เวลาการทำงาน	07.30 - 17.00 น.
กรณีเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุ	โรงงานจะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลทั้งหมด
วันหยุด	หยุดวันพุธ
ลาคลอด	30 วัน
ทำงานล่วงเวลา	ไม่มีค่าตอบแทน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับสังคมและวัฒนธรรม กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง โรงเรียนในฝัน จำนวน 2 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยสิทธิและความเสมอภาคทางการศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามหลักสิทธิมนุษยชนที่จำเป็นต้องจัดการศึกษาให้กับสมาชิกทุกคนในสังคมอย่างเท่าเทียมในการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่และมีคุณภาพ โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติเพราะความแตกต่าง

ปฏิกณฺยาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 26 (1) ทุกคนมีสิทธิในการศึกษา การศึกษาจะต้องให้เปล่าอย่างน้อยในชั้นประถมศึกษา และการศึกษาขั้นหลักรวม การประถมศึกษาต้องเป็นการบังคับ การศึกษาทางเทคนิคและวิชาชีพ จะต้องเป็นอันเปิดโดยทั่วไป และการศึกษาขั้นสูงสุดขึ้นไป จะต้องเป็นอันเปิดสำหรับทุกคน เข้าได้ถึงโดยเสมอภาคตามมูลฐานแห่งคุณวุฒิ

(2) การศึกษาจะได้จัดไปในทางพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์อย่างเต็มที่และยังความเคารพต่อสิทธิมนุษยชน และอิสรภาพหลักรวมให้มั่นคงแข็งแรง จะต้องส่งเสริมความเข้าใจ ขันติธรรม และมิตรภาพแห่งบรรดาประชาชาติ กลุ่มเชื้อชาติ หรือศาสนา และจะต้องส่งเสริมกิจกรรมของสหประชาชาติ เพื่อธำรงไว้ซึ่งสันติภาพ

(3) บิดามารดา มีสิทธิเบื้องต้นที่จะเลือกชนิดของการศึกษาอันจะให้แก่บุตรหลานของตน

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.1/1 ปฏิบัติตามกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิของบุคคล

จุดประสงค์ ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบายความสำคัญของสิทธิและความเสมอภาคทางการศึกษาได้
2. วิเคราะห์กลุ่มคนและประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและความเสมอภาคทางการศึกษาได้

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ผู้สอนแจกกระดาษโดยให้ผู้เรียนปั่นให้กลมหรืออาจใช้ลูกบอล แก่ผู้เรียนจำนวน 5 คน ซึ่งนั่งอยู่ในตำแหน่งของห้องที่ต่างกัน หลังจากนั้นให้ปากระดาษลงในตำแหน่งที่ผู้สอนกำหนด (ผู้เรียนที่อยู่ใกล้ตำแหน่ง ที่ผู้สอนกำหนดจะมีโอกาสโยนได้ใกล้มากกว่าคนที่อยู่ไกลตำแหน่ง)

2. ผู้สอนตั้งคำถามจากกิจกรรม ดังนี้

2.1 ผู้เรียนคิดว่าเพราะเหตุใดเพื่อนในชั้นเรียนที่ผู้สอนกำหนด 5 คน จึงปากระดาษไม่ลงตำแหน่งที่ผู้สอนกำหนดให้ครบทุกคน (แนวคำตอบ : ระยะทางของตำแหน่งในการปาไม่เท่ากัน)

2.2 ผู้สอนเปรียบเทียบการปากระดาษกับสิทธิและความเสมอภาคทางการศึกษาว่า “การที่ผู้เรียนแต่ละคนได้รับกระดาษในตำแหน่งที่ต่างกันเปรียบเหมือนความไม่เสมอภาคทางการศึกษา ที่ทุกคนจะได้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ผู้เรียนที่อยู่ใกล้ตำแหน่งจุดที่ผู้สอนกำหนดเปรียบเหมือนผู้เรียนที่ได้รับโอกาสทางการศึกษามากกว่าผู้เรียนที่ได้กระดาษในตำแหน่งที่ไกล”

2.3 ผู้สอนตั้งคำถามเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ดังนี้

2.3.1 นักเรียนคิดว่าสิทธิและความเสมอภาคทางการศึกษา คืออะไร

(แนวคำตอบ : การที่บุคคลไม่ว่าจะเพศ เชื้อชาติ ฐานะ อายุใด สามารถได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน)

2.3.2 ในประสบการณ์ของผู้เรียนเคยประสบ พบเจอหรือเห็นเหตุการณ์ของบุคคล ที่ขาดสิทธิและความเสมอภาคทางการศึกษา หรือไม่ อย่างไร

(แนวคำตอบ : ขึ้นอยู่กับแนวคำตอบของผู้เรียน)

2.3.3 ผู้เรียนคิดว่ายังมีกลุ่มคนหรือบุคคลใดบ้างที่ยังขาดสิทธิและความเสมอภาคทางการศึกษา

(แนวคำตอบ : เด็กไร้สัญชาติ ผู้สูงอายุ คนพิการ เด็กที่หลุดจากการศึกษา และเด็กที่ขาดแคลนทุนทรัพย์)

2.4 ผู้เรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ผู้สอนแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มละความสามารถ แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม เรียกว่า กลุ่มบ้าน (Home group)

2. กลุ่มบ้าน (Home group) แต่ละกลุ่มมอบหมายภาระงานให้สมาชิกแต่ละคนรับผิดชอบ คนละ 1 กลุ่ม โดยศึกษาทำความเข้าใจ จากกรณีศึกษา จำนวน 5 เรื่อง ตามใบกิจกรรมที่ 8.1 - 8.5

กลุ่มที่ 1 ศึกษาเรื่อง เปิดใจสาวไร้สัญชาติบัณฑิตกียรตินิยม ผู้ไร้อิสระในการเดินทาง สืบค้นข้อมูลจากออนไลน์ โดยใช้คำสำคัญในการสืบค้น	กลุ่มที่ 2 ศึกษาเรื่อง เด็กยากจน 1.69 ล้านคน พวกเขาและเธออยู่ที่ไหน ? สืบค้นข้อมูลจากออนไลน์ โดยใช้คำสำคัญในการสืบค้น
กลุ่มที่ 3 ศึกษาเรื่องเปิดใจ “คุณยาย” วัย 91 ปีบัณฑิต มสธ. เรียนอ่านให้ทันโลก สืบค้นข้อมูลจากออนไลน์ โดยใช้คำสำคัญในการสืบค้น	กลุ่มที่ 4 ศึกษาเรื่องสองเท่าที่พื้นผิวนมาเป็นมหาบัณฑิตไร้แขน สืบค้นข้อมูลจากออนไลน์ โดยใช้คำสำคัญในการสืบค้น
กลุ่มที่ 5 ศึกษาเรื่อง หญิงไทยท้องวัยเรียนสูงอันดับ 2 อาเซียน พบส่วนมากถูกบีบบอกจากโรงเรียน สืบค้นข้อมูลจากออนไลน์ โดยใช้คำสำคัญในการสืบค้น	

3. จัดกลุ่มเชี่ยวชาญ (Expert group) โดยให้ผู้เรียนกลุ่มบ้านของแต่ละกลุ่มที่รับผิดชอบเรื่องเดียวกันไปรวมกลุ่มใหม่ แล้วศึกษา ฝึกฝน ทำความเข้าใจเนื้อหา โดยการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น โดยทำกิจกรรมร่วมกันจนมีความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ อย่างดี พร้อมทั้งตอบคำถามลงในกระดาษที่ครูแจกให้แต่ละกลุ่ม ดังประเด็นต่อไปนี้

3.1 เรื่องที่ศึกษาดังกล่าวเกี่ยวข้องกับประเด็นและกลุ่มบุคคลใด

3.2 ปัจจัยหรือสาเหตุใดที่ทำให้เกิดปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นหรือปัจจัยหรือสาเหตุใดที่ทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จ

3.3 สิทธิและโอกาสทางการศึกษา มีความสำคัญต่อกลุ่มบุคคลเหล่านี้หรือไม่ อย่างไร

4. กลับกลุ่มบ้าน (Home group) โดยผู้เรียนแต่ละคนกลับกลุ่มเดิม แล้วลัดกันอธิบายให้สมาชิกในกลุ่มฟัง เริ่มจากเรื่องที่ 1 2 3 ไปจนครบทุกคน สมาชิกในกลุ่มซักถามจนเป็นที่เข้าใจ

5. ผู้สอนแจกกระดาษฟลิปชาร์ตให้กับกลุ่มบ้าน (Home group) กลุ่มละ 1 แผ่น พร้อมทั้งปากกาแบบลบไม่ได้ โดยให้ผู้เรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในประเด็น ตามใบกิจกรรมที่ 8.6

6. ผู้สอนให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ขั้นสรุปกิจกรรม

1. ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็น 5 - 6 กลุ่มใหม่ โดยไม่ซ้ำกับกลุ่มเดิม โดยผู้สอนแจกกระดาษฟลิปชาร์ตให้กับผู้เรียน กลุ่มละ 1 แผ่น ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวาดรูปโดยการสร้างโรงเรียนในฝันของกลุ่มตนเอง ที่แสดงให้เห็นถึงสิทธิและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ

2. เมื่อผู้เรียนในกลุ่มวาดรูปโดยการสร้างโรงเรียนในฝันเสร็จสิ้นแล้ว ผู้สอนให้แต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน

3. ผู้สอนสรุปประเด็นข้อเสนอของแต่ละกลุ่มบนกระดานของโรงเรียนในฝันที่แสดงให้เห็นถึงสิทธิและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษา พร้อมทั้งเชื่อมโยงแนวทางการส่งเสริม สนับสนุนสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ในเรื่องของสิทธิและความเสมอภาคทางการศึกษา

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบกิจกรรมที่ 8.1 เปิดใจ “เพ็ญพร ไม่มีนามสกุล” สาวไร้สัญชาติบัณฑิตเกียรตินิยม ผู้ไร้อิสระในการเดินทาง
2. ใบกิจกรรมที่ 8.2 เด็กยากจน 1.69 ล้านคน พวกเขาและเธออยู่ที่ไหน ?
3. ใบกิจกรรมที่ 8.3 เปิดใจ “คุณยาย” วัย 91 ปี บัณฑิต มสธ.เรียนอ่านให้ทันโลก
4. ใบกิจกรรมที่ 8.4 สองเท้าที่ฟันฝ่า จนมาเป็น มหาบัณฑิตไร้แขน
5. ใบกิจกรรมที่ 8.5 หญิงไทยต้องวัยเรียนสูงอันดับ 2 อาเซียน พบส่วนมากถูกป้อนออกจากโรงเรียน
6. ใบกิจกรรมที่ 8.6 ปัญหาค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงบริการทางการศึกษา
7. อุปกรณ์และเครื่องเขียนต่าง ๆ ได้แก่ ดินสอหรือปากกาสำหรับใช้ในการบันทึกของนักเรียนแต่ละคน ปากกาเขียนกระดาษฟลิปชาร์ต กระดาษฟลิปชาร์ต กระดาษ A4 กาวสองหน้า กระดาษวาดรูป สีไม้หรือสีชอล์ค

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1.ผู้เรียนสามารถอธิบายความสำคัญของสิทธิและความเสมอภาคทางการศึกษาได้	ภาพวาดโรงเรียนในฝันและสังเกตประเด็นที่ได้รับจากกิจกรรม	แบบ ประเมินภาพวาดโรงเรียนในฝันและสังเกตประเด็นที่ได้รับจากกิจกรรม	ดี : อธิบาย พร้อมยกตัวอย่าง ข้อคิดและประเด็นต่าง ๆ ตลอดจนรูปภาพวาดแสดงให้เห็นถึงสิทธิและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาได้ชัดเจน สัมพันธ์กัน พอใช้ : อธิบาย พร้อมยกตัวอย่าง ข้อคิดและประเด็นต่าง ๆ ตลอดจนรูปภาพวาดแสดงให้เห็นถึงสิทธิและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาได้บางส่วน และอธิบายเหตุผลได้ชัดเจน สัมพันธ์กันส่วนใหญ่

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
			ปรับปรุง : อธิบาย พร้อมยกตัวอย่าง ข้อคิด และประเด็นต่าง ๆ ตลอดจนรูปภาพวาด แสดงเห็นถึงสิทธิและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาไม่ถูกต้อง และอธิบายเหตุผล ไม่ชัดเจนและ/หรือไม่สัมพันธ์กัน
2. ผู้เรียนสามารถ วิเคราะห์กลุ่มคน และประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิ และความเสมอภาคทางการศึกษาได้	กระดานฟลิปชาร์ต การเข้าถึงบริการทางการศึกษา	แบบ ประเมิน กระดานฟลิปชาร์ต การเข้าถึงบริการทางการศึกษา	ดี : วิเคราะห์ พร้อมยกตัวอย่าง ข้อคิด และประเด็นต่าง ๆ ที่แสดงเห็นถึงสิทธิ และความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษา ได้ชัดเจน สัมพันธ์กัน พอใช้ : วิเคราะห์ พร้อมยกตัวอย่าง ข้อคิด และประเด็นต่าง ๆ ที่แสดงเห็นถึงสิทธิและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาได้บางส่วน และอธิบายเหตุผลได้ชัดเจน สัมพันธ์กัน ส่วนใหญ่ ปรับปรุง : วิเคราะห์ พร้อมยกตัวอย่าง ข้อคิด และประเด็นต่าง ๆ ที่แสดงเห็นถึงสิทธิ และความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษา ไม่ถูกต้อง และอธิบายเหตุผลไม่ชัดเจนและ/หรือไม่สัมพันธ์กัน

ข้อเสนอแนะ

1. ในขั้นตอนกิจกรรม ผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนกลุ่มคนหรือประเด็นต่าง ๆ ในสิทธิและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาเพิ่มเติมได้

อภิธานศัพท์

1. คนไร้สัญชาติ (Stateless Person) หมายถึง บุคคลที่ไม่สามารถระบุได้ว่า เป็นผู้มีสถานะที่เป็นสมาชิกของประเทศใด หรือไม่มีประเทศใดรับว่าเป็นสมาชิกหรือเคยเป็นสมาชิกของประเทศ ซึ่งอาจจะมีทั้งคนต่างด้าว และผู้ที่มีฐานะทางกฎหมายที่เป็นผู้มีสัญชาติไทย เพียงแต่ยังไม่มี การพิสูจน์ หรือไม่มีโอกาสพิสูจน์ หรือไม่มีพยานหลักฐานในการพิสูจน์ ซึ่งถือว่าการลิดรอนสิทธิความเป็นผู้มีสัญชาติไทย ทำให้เสียสิทธิต่าง ๆ เป็นอย่างมาก

2. เด็กที่หลุดจากการศึกษา หมายถึง เด็กที่ออกจากโรงเรียนกลางคัน อันเนื่องมาจากสาเหตุ และปัญหาที่เกิดขึ้นจากตนเอง ครอบครัว และสังคม เช่น ติดสารเสพติด, ตั้งครรภ์อันไม่พึงประสงค์, ปัญหาทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัว เป็นต้น

3. คนพิการ หมายถึง บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญาและการเรียนรู้หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป

ใบกิจกรรมที่ 8.1

เปิดใจ “เพ็ญพร ไม่มีนามสกุล” สาวไร้สัญชาติบัณฑิตเกียรตินิยม ผู้ไร้อิสระในการเดินทาง

สืบค้นข้อมูลจากออนไลน์โดยใช้คำสำคัญในการสืบค้น

ใบกิจกรรมที่ 8.2

เด็กยากจน 1.69 ล้านคน พวกเขาและเธออยู่ที่ไหน ?

สืบค้นข้อมูลจากออนไลน์โดยใช้คำสำคัญในการสืบค้น

ใบกิจกรรมที่ 8.3

เปิดใจ “คุณยาย” วัย 91 ปี บัณฑิต มสธ.เรียนอ่านให้ทันโลก

สืบค้นข้อมูลจากออนไลน์โดยใช้คำสำคัญในการสืบค้น

ใบกิจกรรมที่ 8.4

สองเท้าที่พันฝ่า จนมาเป็น มหาบัณฑิตไร้แขน

สืบค้นข้อมูลจากออนไลน์โดยใช้คำสำคัญในการสืบค้น

ใบกิจกรรมที่ 8.5

หญิงไทยต้องวัยเรียนสูงอันดับ 2 อาเซียน พบส่วนมากถูกบีบออกจากโรงเรียน

สืบค้นข้อมูลจากออนไลน์โดยใช้คำสำคัญในการสืบค้น

ใบกิจกรรมที่ 8.6

ปัญหาการเข้าถึงบริการทางการศึกษา

กลุ่มบุคคล	ปัญหาการเข้าถึงบริการทางการศึกษา
เด็กไร้สัญชาติ	
ผู้สูงอายุ	
คนพิการ	
เด็กที่หลุดจากการศึกษา	
เด็กที่ขาดแคลนทุนทรัพย์	

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับสังคมและวัฒนธรรม

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง แต่งงานกันไหม จำนวน 2 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

การสมรสเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามหลักสิทธิมนุษยชน มนุษย์ทุกคนสามารถทำการสมรสได้อย่างอิสระโดยไม่มีข้อจำกัดจากเพศ เชื้อชาติ สัญชาติหรือศาสนา ทุกคนจึงต้องเรียนรู้การสมรสตามบรรทัดฐานของสังคม เพื่อความเข้าใจและการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมอย่างมีความสุข เนื่องจากบริบทสังคมมีความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ปฏิกณฺยาสากล่าวด้วยสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 16 (1) ชายและหญิงที่มีอายุเต็มบริบูรณ์ มีสิทธิที่จะทำการสมรส และจะก่อตั้งครอบครัวโดยปราศจากการจำกัดใด ๆ อันเนื่องจากเชื้อชาติ สัญชาติหรือ ศาสนา ต่างมีสิทธิเท่าเทียมกันในเรื่องการสมรส ระหว่างการสมรสและการขาดจากสมรส

(2) การสมรสจะกระทำกันก็แต่ด้วยความยินยอมโดยอิสระและเต็มใจของผู้ที่เจตนาจะเป็นคู่สมรส

(3) ครอบครัวเป็นหน่วยธรรมชาติ และหลักมูลของสังคมและมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองจากสังคมและรัฐ

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม. 2/1 อธิบายและปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศ

จุดประสงค์ ผู้เรียนสามารถ

1. วิเคราะห์องค์ประกอบของการสมรสผ่านประเด็นบรรทัดฐานในสังคมได้
2. เสนอแนวทางการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการสมรสภายใต้หลักสิทธิมนุษยชนได้

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ผู้เรียนร่วมกันทำกิจกรรม “Will you marry me?” (แต่งงานกันได้ไหม) โดยผู้สอนแจกการ์ดสถานภาพจำนวน 5 ใบให้กับผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งกิจกรรมแบ่งเป็น 5 รอบ ดังนี้
 - รอบที่ 1 เรื่อง อายุ ประกอบด้วย อายุ 12 ปี 15 ปี 16 ปี 17 ปี 20 ปี 35 ปี 70 ปี 90 ปี
 - รอบที่ 2 เรื่อง เพศ ประกอบด้วย ชาย หญิง บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBT)
 - รอบที่ 3 เรื่อง สัญชาติ ประกอบด้วย สัญชาติไทย สัญชาติลาว สัญชาติเมียนมา สัญชาติอินเดีย สัญชาติอังกฤษ สัญชาติแอฟริกา สัญชาติอิรัก สัญชาติจีน
 - รอบที่ 4 เรื่อง ศาสนา ประกอบด้วย ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาฮินดู ศาสนาสิกข์ และคนที่ไม่นับถือศาสนา
 - รอบที่ 5 เรื่อง เครือญาติ ประกอบด้วย พ่อ แม่ พี่ชาย น้องสาว ลูกสาว ลูกชาย ตา ยาย หลาน
2. กิจกรรมรอบที่ 1 ผู้เรียนแต่ละคนจะได้การ์ดหมายเลข 1 ที่เกี่ยวกับอายุ ตามใบกิจกรรมที่ 9.1 และให้ผู้เรียนจับคู่ (สมรส) กับเพื่อน จากนั้นผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายจากประเด็นที่พบจากการจับคู่ ด้วยประเด็นคำถาม ดังนี้

“บุคคลอายุ 12 ปี สามารถสมรสกับบุคคลอายุ 90 ปีได้หรือไม่ เพราะเหตุใด”

“ผู้เรียนคิดว่าอายุเท่าไร จึงจะสามารถสมรสกันได้ตามกฎหมายไทย”

3. กิจกรรมรอบที่ 2 ผู้เรียนแต่ละคนจะได้การ์ดหมายเลข 2 ที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ ตามใบกิจกรรมที่ 9.2 และให้ผู้เรียนจับคู่ (สมรส) กับเพื่อน จากนั้นผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายจากประเด็นที่พบจากการจับคู่ ด้วยประเด็นคำถามดังนี้

“เพศเดียวกันสามารถสมรสกันได้หรือไม่ เพราะเหตุใด”

4. กิจกรรมรอบที่ 3 ผู้เรียนแต่ละคนจะได้การ์ดหมายเลข 3 ที่เกี่ยวกับเรื่องสัญชาติ ตามใบกิจกรรมที่ 9.3 และให้ผู้เรียนจับคู่ (สมรส) กับเพื่อน จากนั้นผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายจากประเด็นที่พบจากการจับคู่ ด้วยประเด็นคำถาม ดังนี้

“บุคคลที่มีสัญชาติต่างกันสามารถสมรสกันได้หรือไม่ เพราะเหตุใด”

5. กิจกรรมรอบที่ 4 ผู้เรียนแต่ละคนจะได้การ์ดหมายเลข 4 ที่เกี่ยวกับเรื่องศาสนา ตามใบกิจกรรมที่ 9.4 และให้ผู้เรียนจับคู่ (สมรส) กับเพื่อน จากนั้นผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายจากประเด็นที่พบจากการจับคู่ ด้วยประเด็นคำถามดังนี้

“บุคคลที่นับถือศาสนาพุทธสามารถสมรสกับบุคคลที่นับถือศาสนาอิสลามได้หรือไม่ เพราะเหตุใด”

“บุคคลที่ไม่มีศาสนาสามารถสมรสกับบุคคลที่มีศาสนาได้หรือไม่ เพราะเหตุใด”

6. กิจกรรมรอบที่ 5 ผู้เรียนแต่ละคนจะได้การ์ดหมายเลข 5 ที่เกี่ยวกับเรื่องเครือญาติ ตามใบกิจกรรมที่ 9.5 และให้ผู้เรียนจับคู่ (สมรส) กับเพื่อน จากนั้นผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายจากประเด็นที่พบจากการจับคู่ ด้วยประเด็นคำถาม ดังนี้

“บุคคลที่เป็นพี่น้องกันจะสมรสกันได้หรือไม่ เพราะเหตุใด”

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันอภิปรายประเด็น “การสมรส” โดยผู้สอนทำตารางลงในกระดาษฟลิปชาร์ตแล้วติดลงบนกระดานหน้าชั้นเรียน โดยให้ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์องค์ประกอบการสมรส 5 ด้าน ผ่านกรอบบรรทัดฐานในสังคมประกอบด้วย วิถีประชา จารีตและกฎหมาย โดยใช้ประเด็นคำถาม “การสมรสหรือการแต่งงานรูปแบบใดบ้าง สามารถทำได้ในสังคมไทย” โดยสุ่มให้ผู้เรียนออกมาเขียนแสดงความคิดเห็นหน้าชั้นเรียน

บรรทัดฐาน องค์ประกอบ การสมรส	วิถีประชา (แนวปฏิบัติพื้นฐาน ของคนในสังคม)	จารีต (เกี่ยวข้องกับศีลธรรม จริยธรรม)	กฎหมาย(ไทย) (ข้อบังคับของรัฐ มีบทลงโทษที่ชัดเจน)
1. อายุ	แนวคำตอบ (ไม่กำหนดอายุขั้นต่ำ)	แนวคำตอบ (ไม่กำหนดอายุขั้นต่ำ)	แนวคำตอบ (อายุขั้นต่ำ คือ ชายและหญิง มีอายุ 17 ปีบริบูรณ์จึงจะ สามารถสมรสกันได้ หากอายุ ต่ำกว่า 17 ปีบริบูรณ์สามารถ ร้องขอต่อศาลให้เกิด การสมรสได้)
2. เพศ	แนวคำตอบ (ชายและหญิงเท่านั้น จึงจะสามารถสมรส กันได้)	แนวคำตอบ (ชายและหญิงเท่านั้น จึงจะสามารถสมรส กันได้)	แนวคำตอบ (ชายและหญิงเท่านั้นจึงจะ สามารถสมรสกันได้) *กฎหมายไทยยังไม่อนุญาต ให้บุคคลเพศเดียวกันสมรสกันได้

บรรทัดฐาน องค์ประกอบ การสมรส	วิถีประชา (แนวปฏิบัติพื้นฐาน ของคนในสังคม)	จารีต (เกี่ยวข้องกับศีลธรรม จริยธรรม)	กฎหมาย(ไทย) (ข้อบังคับของรัฐ มีบทลงโทษที่ชัดเจน)
3. สัญชาติ	แนวคำตอบ (ไม่กำหนดสัญชาติ)	แนวคำตอบ (ไม่กำหนดสัญชาติ)	แนวคำตอบ (ไม่กำหนดสัญชาติ บุคคลต่างสัญชาติ สามารถ สมรสกันได้)
4. ศาสนา	แนวคำตอบ (ไม่กำหนดศาสนา) ยกเว้นศาสนาอิสลามที่จะ กำหนดให้ศาสนาอิสลาม สมรสด้วยตนเอง	แนวคำตอบ (ไม่กำหนดศาสนา) ยกเว้นศาสนาอิสลามที่จะ กำหนดให้ศาสนาอิสลาม สมรสด้วยตนเอง	แนวคำตอบ (ไม่กำหนดศาสนา)
5. เครือญาติ	แนวคำตอบ (ญาติสืบสายโลหิตหรือ พี่น้อง ไม่สามารถสมรส กันได้)	แนวคำตอบ (ญาติสืบสายโลหิต หรือพี่น้อง ไม่สามารถ สมรสกันได้)	แนวคำตอบ (ญาติสืบสายโลหิตหรือ พี่น้องไม่สามารถสมรสกันได้)

ขั้นสรุปกิจกรรม

1. ผู้เรียนเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการสมรส เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมตามหลักสิทธิมนุษยชนและสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันโดยให้มีความว่า “เสรีภาพ” “เพศ” และ “อายุ”

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. การ์ดสถานภาพ กิจกรรมแต่งงานกันใหม่
 - 1.1 ใบกิจกรรมที่ 9.1 หมวดอายุ
 - 1.2 ใบกิจกรรมที่ 9.2 หมวดเพศ
 - 1.3 ใบกิจกรรมที่ 9.3 หมวดสัญชาติ
 - 1.4 ใบกิจกรรมที่ 9.4 หมวดศาสนา
 - 1.5 ใบกิจกรรมที่ 9.5 หมวดเครือญาติ
2. ตารางวิเคราะห์การสมรสผ่านกรอบบรรทัดฐานสังคม

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของการสมรสผ่านประเด็นบรรทัดฐานในสังคมได้	ประเมินจากตารางการวิเคราะห์ประเด็นการสมรสผ่านกรอบบรรทัดฐานสังคม	ตารางวิเคราะห์ประเด็นการสมรสผ่านกรอบบรรทัดฐานสังคม	ดี : วิเคราะห์ประเด็นการสมรสผ่านกรอบบรรทัดฐานสังคมได้ครบทุกประเด็นและอธิบายเหตุผลประกอบได้ชัดเจน พอใช้ : วิเคราะห์ประเด็นการสมรสผ่านกรอบบรรทัดฐานสังคมได้ 2 ประเด็นขึ้นไปและอธิบายเหตุผลประกอบได้บางส่วน ปรับปรุง : วิเคราะห์ประเด็นการสมรสผ่านกรอบบรรทัดฐานสังคมได้บางประเด็นและอธิบายเหตุผลประกอบไม่สมเหตุสมผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
2. ผู้เรียนเสนอแนวทางการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการสมรสภายใต้หลักสิทธิมนุษยชนได้	การตอบคำถามในชั้นเรียน	แบบประเมินการตอบคำถามในชั้นเรียน	ดี : เสนอแนวทางการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการสมรสภายใต้หลักสิทธิมนุษยชนได้อย่างชัดเจนสัมพันธ์กัน พอใช้ : เสนอแนวทางการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการสมรสภายใต้หลักสิทธิมนุษยชนได้ชัดเจนบางส่วน สัมพันธ์กันส่วนใหญ่ ปรับปรุง : เสนอแนวทางการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการสมรสภายใต้หลักสิทธิมนุษยชนได้ ไม่ชัดเจนและ/หรือไม่สัมพันธ์กัน

ข้อเสนอแนะ

1. ในขั้นนำสู่กิจกรรม ผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนการัดสถานการณ์ของบุคคล สามารถออกแบบได้ตามความเหมาะสมของชั้นเรียน
2. ในขั้นดำเนินกิจกรรมผู้สอนและผู้เรียนควรมีพื้นฐานความรู้เรื่องบรรทัดฐานในสังคมก่อนทำกิจกรรม ผู้สอนควรคำนึงถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมและบริบทในชั้นเรียน

อภิธานศัพท์

1. สัญชาติ (nationality) คือ การเป็นสมาชิกของประเทศใดประเทศหนึ่งตามกฎหมาย โดยที่ลักษณะทางชีวภาพและวัฒนธรรมอาจแตกต่างกันได้ การเป็นสมาชิกของประเทศย่อมหมายถึง การเป็นประชาชนของประเทศนั้น ผู้ที่อพยพมาจากที่อื่น เพื่อมาตั้งถิ่นฐานสามารถโอนสัญชาติมาได้ ผู้ที่เปลี่ยนสัญชาติ คือ ผู้ที่เปลี่ยนฐานะจากการเป็นประชาชนของประเทศหนึ่ง มาเป็นประชาชน ของอีกประเทศหนึ่ง

2. อักษรย่อ LGBT หมายถึง เลสเบียน เกย์ คนรักสองเพศ คนข้ามเพศ และบุคคลกลุ่มอื่น ที่มีเพศวิถีหลากหลาย

3. บรรทัดฐานทางสังคม แบ่งได้ 3 ประเภท ได้แก่ วิถีประชาหรือวิถีชาวบ้าน (folkways) จารีต หรือศีลธรรม (mores) และกฎหมาย (laws)

4. วิถีประชาหรือวิถีชาวบ้าน หมายถึง แบบแผนหรือพฤติกรรมที่คนจำนวนมากเห็นว่า เหมาะสม ถูกต้องในสถานการณ์นั้น ๆ วิถีประชาจะครอบคลุมพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของสังคมไว้ ซึ่งเป็นพฤติกรรม หรือ การกระทำที่ปฏิบัติจนเป็นความเคยชิน เป็นนิสัย เป็นประเพณี ไม่มีการบังคับ ให้ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดวิถีประชาเป็นบรรทัดฐานที่มีระดับความสำคัญน้อยในสังคม กล่าวคือ การกระทำผิดวิถีประชา นั้นมีผลกระทบต่อส่วนรวมน้อยและไม่รุนแรง จึงทำให้บทลงโทษของการกระทำผิด ตามวิถีประชาไม่ร้ายแรง

5. จารีตหรือศีลธรรม คือ กฎของสังคมที่กำหนดว่าการกระทำใดถูก การกระทำใดผิด ต้องประพฤติหรือปฏิบัติอย่างไรจึงเรียกว่าทำดีหรือกระทำอย่างไรเรียกว่าทำชั่ว จารีตเป็นบรรทัดฐาน ที่มีระดับความสำคัญต่อสังคมมาก เนื่องจากการกระทำผิดจารีตจะมีผลกระทบสมาชิกในสังคม จำนวนมากหรือสังคมโดยส่วนรวม ลักษณะสำคัญของจารีต คือ เป็นทั้งข้อปฏิบัติและข้อห้ามปฏิบัติ แต่ละสังคมย่อมมีจารีตแตกต่างกันเพราะเป็นคุณค่าที่แต่ละสังคมจะยึดถือ และจารีตมักเปลี่ยนแปลง ได้ยากกว่าวิถีประชา

6. กฎหมาย คือ กฎเกณฑ์ที่ถูกบันทึกไว้เป็นทางการถึงข้อห้ามไม่ให้กระทำหรือข้อบังคับให้ทำตาม และมีบทลงโทษตามการกระทำผิดกฎหมายแต่ละอย่างว่าจะได้รับโทษสถานใดบ้าง กฎหมายเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องมีในสังคมที่ซับซ้อนมากขึ้น เป็นบรรทัดฐานที่มีลักษณะเป็นทางการมากที่สุดเป็นอำนาจอำนาจ กฎหมายยังมีบทลงโทษที่เป็นทางการและสามารถควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แหล่งอ้างอิง

1. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ/เล่มที่ 23/เรื่องที่ 5 ชาติพันธุ์, <http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/book/book.php?book=23&chap=5&page=t23-5-infodetail01.html> [สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2562]
2. อัตลักษณ์และวิถีทางเพศในประเทศไทย : https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---asia/---ro-bangkok/-sro-bangkok/documents/publication/wcms_356948.pdf, หน้า 31 [สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2562]
3. บรรทัดฐานทางสังคม - โครงการจัดตั้งสายวิชาสังคมศาสตร์ อ.มานิตา หนูสวัสดิ์, social.flas.kps.ku.ac.th/file_upload/soc_pol_3.pptx [สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2562]

ใบกิจกรรมที่ 9.1

การ์ดสถานภาพ กิจกรรม แต่งงานกันได้ไหม

หมวด : อายุ

อายุ 12 ปี

อายุ 15 ปี

อายุ 16 ปี

อายุ 17 ปี

อายุ 20 ปี

อายุ 35 ปี

อายุ 70 ปี

อายุ 90 ปี

ใบกิจกรรมที่ 9.2

การ์ดสถานภาพ กิจกรรม แต่งงานกันได้ไหม

หมวด : เพศ

ชาย

หญิง

เกย์

เลสเบี้ยน

คนรักสองเพศ

คนข้ามเพศ

คนรักเพศเดียวกัน

คนแปลงเพศ

ใบกิจกรรมที่ 9.3

การ์ดสถานภาพ กิจกรรม แต่งงานกันได้ไหม

หมวด : สัญชาติ

สัญชาติไทย

สัญชาติลาว

สัญชาติเมียนมา

สัญชาติอินเดีย

สัญชาติอังกฤษ

สัญชาติแอฟริกาใต้

สัญชาติอิรัก

สัญชาติจีน

ใบกิจกรรมที่ 9.4

การ์ดสถานภาพ กิจกรรม แต่งงานกันได้ไหม

หมวด : ศาสนา

ศาสนาพุทธ

ศาสนาคริสต์

ศาสนาอิสลาม

ศาสนาฮินดู

ศาสนาสิกข์

คนไม่มีศาสนา

ใบกิจกรรมที่ 9.5

การ์ดสถานภาพ กิจกรรม แต่งงานกันได้ไหม

หมวด : เครือญาติ

พ่อ

แม่

ลูกชาย

ลูกสาว

พี่ชาย

น้องสาว

ตา ยาย

หลาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 สรุปประเด็นและอภิปรายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง เสียงที่ไม่ได้ยิน

จำนวน 2 ชั่วโมง

แนวคิดสำคัญ

สิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวและเกี่ยวข้องกับทุกคน ในปัจจุบันพบว่า ประเทศไทยมีปัญหาประเด็นทางสิทธิมนุษยชนอยู่เป็นจำนวนมาก เราทุกคนจึงควรศึกษาและทำความเข้าใจปัญหาในมิติต่าง ๆ เพื่อร่วมเป็นส่วนหนึ่งในและต่อสู้เพื่อส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน

ปฏิกญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง

ข้อที่ 1 มนุษย์ทั้งหลายเกิดมามีอิสระและเสมอภาคกันในเกียรติศักดิ์และสิทธิ ต่างมีเหตุผลและมโนธรรม และควรปฏิบัติต่อกันด้วยเจตนารมณ์แห่งการดรรภาพ

ข้อที่ 2 (1) ทุกคนย่อมมีสิทธิและอิสรภาพบรรดาที่กำหนดไว้ในปฏิญญานี้ โดยปราศจากความแตกต่างไม่ว่าชนิดใด ๆ ดังเช่น เชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา การคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น เผ่าพันธุ์แห่งชาติ หรือสังคม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่น ๆ

(2) อนึ่งจะไม่มีใครมีความแตกต่างใด ๆ ตามมูลฐานแห่งสถานะทางการเมืองทางการเมืองการศาล หรือทางการเมืองระหว่างประเทศของประเทศหรือดินแดนของบุคคลสังกัด ไม่ว่าดินแดนนี้เป็นเอกราช อยู่ในความพิพาทไม่ได้ปกครองตนเอง หรืออยู่ภายใต้การจำกัดอธิปไตยใด ๆ ทั้งสิ้น

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ม.1/4 แสดงออกถึงการเคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น

ม.2/1 อธิบายและปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศ

ม.3/2 มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน

จุดประสงค์ ผู้เรียนสามารถ

1. วิเคราะห์สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางการแก้ไขประเด็นทางสิทธิมนุษยชนได้
2. เสนอแนวทางในการผลักดันเพื่อส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชนได้
3. ตระหนักถึงคุณค่าของสิทธิมนุษยชนได้

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ชั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ผู้สอนชวนผู้เรียนอภิปรายกระตุ้นความคิด โดยสุ่มผู้เรียน 1 คน ให้ตอบคำถามและทวนประโยคดังต่อไปนี้ “หากเราเคารพในคุณค่าความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น โลกจะ...” จากนั้นให้ผู้เรียนคนแรกสุ่มเพื่อนให้ตอบคำถาม โดยผู้เรียนคนต่อไปจะต้องทวนประโยคที่ผู้เรียนก่อนหน้านั้นตอบให้ครบ แล้วจึงกล่าวคำตอบของตนเอง เช่น “หากเราเคารพในคุณค่าความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น โลกจะเต็มไปด้วยความเมตตาและเกิดความสงบสุข

2. สุ่มผู้เรียนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะหมดเวลาภายใน 5 นาที

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้สอนให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม ดังต่อไปนี้
กลุ่มที่ 1 สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับพลเมือง
กลุ่มที่ 2 สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง
กลุ่มที่ 3 สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ
กลุ่มที่ 4 สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับสังคมและวัฒนธรรม

2. ผู้สอนแจกกระดาษฟลิปชาร์ตให้กับผู้เรียน กลุ่มละ 1 แผ่น จากนั้นให้ผู้เรียนระดมความคิดเห็นและหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อสิทธิมนุษยชนตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีรายละเอียดหัวข้อดังต่อไปนี้

- 2.1 สรุปรื้อหาและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนตามหัวข้อที่ได้รับ
- 2.2 ประเด็นหรือเหตุการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนตามหัวข้อที่ได้รับ
- 2.3 วิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบในประเด็นหรือเหตุการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนตามหัวข้อที่ได้รับ

3. ผู้สอนให้แต่ละกลุ่มนำเสนอข้อมูลกลุ่มของตนเอง จากนั้นให้กลุ่มอื่น ๆ ช่วยกันเติมประเด็นให้ครบถ้วน

4. ผู้สอนให้แต่ละกลุ่มไปทำภารกิจสำคัญคือ ถ่ายภาพที่สะท้อนถึงสิทธิมนุษยชนตามหัวข้อที่ได้รับ จำนวน 5 ภาพ โดยไม่ซ้ำประเด็น ยกตัวอย่างเช่น กลุ่มที่ 3 สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ อาจถ่ายภาพบรรยากาศของตลาดสดที่เต็มไปด้วยแรงงานไทย และแรงงานต่างด้าวที่กำลังทำงานอย่างหนัก แต่ได้รับค่าจ้างอย่างไม่เป็นธรรม จากนั้นตั้งชื่อภาพและเขียนคำอธิบายประกอบ โดยแต่ละภาพจะต้องนำเสนอถึงประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนในแง่มุมที่ถูกกลบเกลียดจากสังคม และชวนให้ผู้รับชมเกิดการตั้งคำถามรวมไปถึงการวิพากษ์ถึงประเด็นที่แฝงอยู่ในภาพ ทั้งนี้ก็นำภาพดังกล่าวไปจัดนิทรรศการภาพถ่ายในชื่อธีม “เสียงที่ไม่ได้ยิน” ในคาบต่อไป

ชื่อผลงาน

คำอธิบายประกอบ.....

.....

.....

ขั้นสรุปกิจกรรม

1. ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายสรุปกิจกรรมร่วมกัน
2. ผู้สอนให้ผู้เรียนเขียนสะท้อน “สิ่งที่ได้เรียนรู้ในคาบเรียนนี้” ลงในกระดาษฟลิปชาร์ต

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม

1. ผู้สอนทบทวนบทเรียนเมื่อคาบเรียนที่ผ่านมา พร้อมเชื่อมโยงเข้าสู่กิจกรรมในคาบเรียนนี้
2. ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่ม เตรียมจัดแสดงผลงานของตนเอง ตามมุมต่าง ๆ ในห้องเรียน
3. ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเลือกตัวแทนมา กลุ่มละ 2 คน เพื่อเตรียมนำเสนอผลงาน

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ผู้สอนให้ผู้เรียนทุกคนเดินเยี่ยมชมนิทรรศการภาพถ่ายในธีม “เสียงที่ไม่ได้ยิน” พร้อมเขียนสรุป ลงในใบกิจกรรมที่ 10.1 “เสียงที่ไม่ได้ยิน” ตามหัวข้อดังต่อไปนี้
 - 1.1 ประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนที่สะท้อนจากภาพถ่าย
 - 1.2 ฉันรู้สึกอย่างไร
 - 1.3 ฉันได้เรียนรู้อะไร
 - 1.4 ฉันสามารถช่วยเธอได้อย่างไร (เสนอแนวทางในการผลักดันเพื่อส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน)

ขั้นสรุปกิจกรรม

ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายร่วมกันในประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ภาพถ่ายที่ฉันประทับใจและประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนที่สะท้อนจากภาพถ่าย
2. เสนอแนวทางในการผลักดันเพื่อส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบกิจกรรมที่ 10.1 “เสียงที่ไม่ได้ยิน”
2. กระดาษฟลิปชาร์ต
3. ภาพถ่าย
4. อุปกรณ์ตกแต่งนิทรรศการ

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางการแก้ไขประเด็นทางสิทธิมนุษยชน	การทำกิจกรรมกลุ่ม	ใบประเมินการทำกิจกรรมกลุ่ม	ดี : วิเคราะห์สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางการแก้ไขประเด็นทางสิทธิมนุษยชนได้ชัดเจนสัมพันธ์กัน พอใช้ : วิเคราะห์สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางการแก้ไขประเด็นทางสิทธิมนุษยชนได้ชัดเจนบางส่วนและสัมพันธ์กันบางส่วน ปรับปรุง : วิเคราะห์สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางการแก้ไขประเด็นทางสิทธิมนุษยชนได้ไม่ชัดเจนและไม่สัมพันธ์กัน

จุดประสงค์	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
2. ผู้เรียนสามารถเสนอแนวทางในการผลักดันเพื่อส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน	การเขียนตอบ ในใบงาน	แบบประเมินใบงาน	ดี : เสนอแนวทางในการผลักดันเพื่อส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชนได้ชัดเจนและสัมพันธ์กัน พอใช้ : เสนอแนวทางในการผลักดันเพื่อส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชนได้ชัดเจนบางส่วนและสัมพันธ์กันบางส่วน ปรับปรุง : เสนอแนวทางในการผลักดันเพื่อส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชนได้ไม่ชัดเจนและไม่สัมพันธ์กัน
3. ผู้เรียนสามารถตระหนักถึงคุณค่าของสิทธิมนุษยชนได้	การเขียนตอบ ในใบงาน	แบบประเมินใบงาน	ดี : ตระหนักถึงคุณค่าของสิทธิมนุษยชนได้ชัดเจนและสัมพันธ์กัน พอใช้ : ตระหนักถึงคุณค่าของสิทธิมนุษยชนได้ชัดเจนบางส่วนและสัมพันธ์กันบางส่วน ปรับปรุง : ตระหนักถึงคุณค่าของสิทธิมนุษยชนได้ไม่ชัดเจนและไม่สัมพันธ์กัน

ข้อเสนอแนะ

1. หากมีผู้เรียนในชั้นเรียนมากกว่า 30 คนขึ้นไป สามารถแบ่งกลุ่มได้มากกว่า 4 กลุ่ม โดยในแต่ละหัวข้อ สามารถแบ่งได้เป็นสองกลุ่มย่อย เช่น สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับพลเมือง อาจมีทั้งกลุ่ม A และกลุ่ม B เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม
2. หากมีการถ่ายภาพบุคคล ควรมีการขออนุญาตและชี้แจงวัตถุประสงค์ก่อนถ่ายภาพ เพื่อแสดงถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น
3. หากต้องการให้กิจกรรมนิทรรศการภาพถ่ายในธีม “เสียงที่ไม่ได้ยิน” ขยายผลในวงกว้าง ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้สนใจสามารถเข้าเยี่ยมชมนิทรรศการได้

ใบกิจกรรมที่ 10.1
เสียงที่ไม่ได้ยิน

ประเด็น แลกเปลี่ยน	กลุ่มที่ 1 ภาพ.....	กลุ่มที่ 2 ภาพ.....	กลุ่มที่ 3 ภาพ.....	กลุ่มที่ 4 ภาพ.....	กลุ่ม..... ภาพ.....
ประเด็น ด้านสิทธิมนุษยชน ที่สะท้อนจากภาพถ่าย					
ฉันรู้สึกอย่างไร?					
ฉันได้เรียนรู้อะไร?					
ฉันสามารถช่วยเธอ ได้อย่างไร ? (เสนอแนวทาง ในการผลักดัน เพื่อส่งเสริมและปกป้อง สิทธิมนุษยชน)					

ตัวอย่างพฤติกรรมของผู้เรียนที่มีความตระหนักในสิทธิมนุษยชน

1. ผู้เรียนเคารพและให้เกียรติผู้อื่น เช่น การไม่ดูถูกหรือไม่ทำร้ายผู้อื่น
2. ผู้เรียนไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้อื่นในการลดทอนคุณค่าความเป็นมนุษย์
3. ผู้เรียนสามารถคิด วิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลก่อนตัดสินใจอย่างรอบด้านภายใต้หลักสิทธิมนุษยชน
4. ผู้เรียนมีวิธีการในการรักษาสิทธิของตนเองและชุมชน เช่น พุดคุยปัญหา เขียนข้อเสนอแนะ ปัญหาที่พบ โทรแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในโรงเรียนภายใต้หลักสิทธิมนุษยชน
6. ผู้เรียนสามารถเผยแพร่หรือแลกเปลี่ยนวิธีการปกป้องสิทธิมนุษยชนของตนเองและชุมชน

ภาคผนวก

รายชื่อคณะทำงานจัดทำคู่มือการจัดการเรียนรู้ลิทธิมนุษยชนศึกษา

1. ระดับปฐมวัย

อ.สุคนธ์ สิ้นธพานนท์

ที่ปรึกษา

อ.จินตนา วีรเกียรติสุนทร

ที่ปรึกษา

1.1 นางสาวอริสา ไสค์คำภา

โรงเรียนวัดใหม่ผดุงเขต (หัวหน้าคณะทำงาน)

1.2 นางสาวกุสุมา นนทะน้า

โรงเรียนประชาอุปถัมภ์

1.3 นางสาวธมลวรรณ เศรษฐหิรัญกุล

โรงเรียนวัดใหม่ผดุงเขต

1.4 นางสาวอนิทัย แจ่มในจิตต์

โรงเรียนโฆสิตสโมสร

1.5 นางสาวอารี ติรณปัญญา

คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ระดับประถมศึกษาตอนต้น

อ.วัธนียวรรณ อูราสุข

ที่ปรึกษา

2.1 นางสาวไพรพร วงศ์งามใส

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
(ฝ่ายประถม) (หัวหน้าคณะทำงาน)

2.2 นางกัญรดา ศิริบรรจง

โรงเรียนวัดกลางเกร็ด

2.3 นายธาวิต ฌ นคร

โรงเรียนบ้านบางกะปิ (ฝ่ายประถม)

2.4 นางสาวพิมพ์ไพ จิวแพ

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
(ฝ่ายประถม)

2.5 นายภูมิวิทย์ สีแก้ว

โรงเรียนวัดประยูรวงศาवास

2.6 นายสุพจน์ รักร่วม

โรงเรียนโฆสิตสโมสร

3. ระดับประถมศึกษาตอนปลาย

อ.สุคนธ์ ลินธพานนท์

ที่ปรึกษา

อ.จินตนา วีรเกียรติสุนทร

ที่ปรึกษา

3.1 นางสาวมูทิตา คงสมปราษฎ์

โรงเรียนวัดชำผักแพว (หัวหน้าคณะทำงาน)

3.2 นายบุญช่วย ลือโสภา

โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย (ฝ่ายประถม)

3.3 นางสาวพัชรา จำรัสบรรณ

โรงเรียนวัดโพธิ์ฟ้า

3.4 นางสาวสุกษา จันทร์สว่าง

โรงเรียนวัดโพธิ์ฟ้า

3.5 นายอภิวัฒน์ ทวีเปล่ง

โรงเรียนอนุบาลสระบุรี

4. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

อ.เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ

ที่ปรึกษา

4.1 นายณัฐเมธีร์ ดุลคณิต

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 1 (หัวหน้าคณะทำงาน)

4.2 นายชัยวัฒน์ สมเกียรติประยูร

โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย สพม.2

4.3 นางสาวธนัญญา ต่อชีพ

โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย สพม.1

4.4 นายร่มเกล้า ช้างน้อย

โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม สพม.1

4.5 นายวุฒิชัย พันธุ์ทรัพย์

โรงเรียนธัญบุรี สพม.4

4.6 นายสถาพร ขอเพียรกลาง

โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม สพม.1

4.7 นายอรรถพล ประภาสโนบล

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
ปทุมธานี สพม.4

5. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

อ.เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ

5.1 นายณัฐเมธีร์ ดุลคนิต

5.2 นายณัฐชฎิล มาอินแก้ว

5.3 นายปราศรัย เจตสันต์

5.4 นายพรพรรษ อัมพรพฤติ

5.5 นายภาคินนท์ แก้วประภาค

5.6 นายเอกภพ พรหมสุทธิรักษ์

ที่ปรึกษา

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 1 (หัวหน้าคณะทำงาน)

โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย สพม.1

โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม สพม.1

โรงเรียนวัดนวลนรดิศ สพม.1

โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย สพม.1

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี สพม.

1. รายชื่อคณะที่ปรึกษาการจัดทำคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษา

1.1	นางประกายรัตน์ ตันธีรวงศ์	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและ
ประธานคณะทำงานด้านส่งเสริม
การเคารพสิทธิมนุษยชน
1.2	นางสาวสุธาดา เมฆรุ่งเรืองกุล	ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการสิทธิ
มนุษยชนแห่งชาติ
1.3	นางสุคนธ์ สินธพานนท์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา
1.4	นายเฉลิมชัย พันธุ์เลิศ	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา
1.5	นางสาวนภารัตน์ กรรณรัตน์สูตร	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา
1.6	นางสาวพิมพ์รภัช ดุษฎีอิสริยกุล	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสื่อสารสาธารณะ
1.7	นางจินตนา วีรเกียรติสุนทร	ข้าราชการบำนาญ ระดับ 8
1.8	นางวันชัยวรรณ อูราสุข	ข้าราชการบำนาญ ระดับ 8
1.9	นางสาวพรสวรรค์ ผลิตาภรณ์	ผู้ช่วยโครงการมูลนิธิพีวีพีริช เนามัน ประเทศไทย

บันทึก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines, resembling notebook paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ดอกเบีย

1032/203-208 ซ.ร่วมศิริมิตร แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900

โทร. 0-2272 1169-72 โทรสาร 0-2272 1170

E-mail : dokbia999@gmail.com , dokbia1@hotmail.com

“ในสถานที่เล็ก ๆ ใกล้บ้าน เล็กและใกล้มากจนไม่สามารถมองเห็นได้
ในแผนที่โลก สถานที่เล็ก ๆ แห่งนั้น เป็นโลกของปัจเจกบุคคล เป็นละแวกบ้าน
ที่บุคคลอยู่อาศัย เป็นโรงเรียน หรือวิทยาลัยที่บุคคลได้เข้าเรียน เป็นโรงงาน
ไร่นา หรือสำนักงานที่บุคคลทำงาน สถานที่เหล่านี้เป็นที่ซึ่งบุรุษ สตรี และ
เด็กทุกคน ต่างมองหาความยุติธรรมที่เท่าเทียมกัน โอกาสที่เท่าเทียมกัน
ศักดิ์ศรีที่เท่าเทียมกัน โดยปราศจากการแบ่งแยก ถ้าสิทธิเหล่านี้ไม่มีความ
หมายอยู่ ณ สถานที่นั้น ๆ สิทธิเหล่านี้ก็จะมีคามหมายเพียงน้อยนิด
ในทุกแห่ง ถ้าพลเมืองไม่ช่วยกันยืนหยัดปกป้องสิทธิเหล่านี้ให้อยู่ใกล้บ้าน
ก็เปล่าประโยชน์ที่จะให้เกิดความก้าวหน้าในโลกที่กว้างใหญ่ขึ้น”

นางเอลิเนอร์ รูสเวลท์
ภริยาอดีตประธานาธิบดีแฟรงคลิน ดี รูสเวลท์
ของสหรัฐอเมริกา